

ZÁRÓDOLGOZAT

KAZI JOHANNA KATALIN
Pénzügy és számvitel FOSZK

KAPOSVÁR

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Pénzügy és Számvitel FOSZK (Államháztartási) Szak

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁSI SZÁMVITEL, TERVEZÉS A
KAPOSVÁRI ÖNKORMÁNYZATNÁL ÉS AZ ITT ELLÁTOTT
MUNKAKÖRÖMHÖZ KAPCSOLÓDÓ TÉMÁK

Belső konzulens: Dr. Wickert Irén

Egyetemi docens

Készítette: Kazi Johanna Katalin

RJH2W1

Levelező tagozat

Intézet/Tanszék: Vidékfejlesztés és
Fenntartható Gazdaság
Intézet / Befektetési,
Pénzügyi és Számviteli
Tanszék

Kaposvár

Tartalom:

Bevezetés és motiváció	5
1. IRODALMI ÁTTEKINTÉS.....	7
1.1. A közigazgatásban lévő centralizáció és decentralizáció	7
1.1.1. Laband Pál nézete az önkormányzatokról.....	7
1.2. Rendeletalkotás a Kormánytestületnél és a helyi önkormányzatoknál.....	9
1.3. Államháztartás elemei és fogalma.....	9
1.3.1. Az állam szerepe a közgazdaságban	10
1.3.2. Az államháztartási rendszer folyamatai	12
1.3.3. Az új államháztartási számvitel rendszere	13
1.3.4. Az államháztartás kiadási és bevételi	14
1.4. A helyi önkormányzatok	15
1.4.1. A helyi önkormányzatok vagyona és hitelfelvétele	17
1.4.2. A helyi önkormányzatok tervezési módszerei:	21
1.4.3. A Kaposvári MJV Hivatala.....	22
1.5. Tervezés a bevételekkel a Kaposvári MJV. Önkormányzatánál	23
1.5.1. 2024. február 15-ei ülésen benyújtott írásos anyag.....	23
1.5.2. 2023. január 27-ei ülésen benyújtott írásos anyag	25
1.5.3. 2022. január 27-ei ülésen benyújtott írásos anyag	27
1.6. Közigazgatási szerződések	29
1.7. A számlázás szabályai és kivételei.....	29
1.7.1. A folyamatos ügyletek számlázási szabályai.....	31
1.7.2. Az előleg/bánatpénz az Önkormányzatok világában.....	33
1.8. Számvitel fogalma.....	33
2. Anyag és módszer	36
2.1. Szekunder anyag.....	36

2.2. Primer kutatás	37
3. <i>Eredmények és értékelésük</i>	38
3.1. Interjún feltett kérdések és az azokra elhangzott válaszok	38
3.1.1. Vagyongazdálkodási ügyintézőnek feltett kérdések és értékelésük.....	38
3.1.2. Pénzügyi ügyintézőnek feltett kérdések és értékelésük	39
3.2. Kaposvár MJV Önkormányzatának nyilvános adataiból végzett saját kutatás	41
3.2.1. Egyéb sajátos bevételek közül specifikusan öt adat vizsgálata 2019-től 2023-ig	41
3.2.2. Egyéb sajátos bevételek 2023-ban.....	47
3.2.3. Működési célú bevételek	48
4. <i>Következtetések és javaslatok</i>	49
4.1. Következtetések	49
4.2. Javaslatok	49
5. <i>Összefoglalás</i>	50
<i>FELHASZNÁLT IRODALMAK</i>	54

BEVEZETÉS ÉS MOTIVÁCIÓ

Zárárdolgozati témám: az Államháztartási számvitel és tervezés az önkormányzatoknál. Indokom, hogy levelezős hallgatóként csak Államháztartásra lehetett szakosodni, így ésszerűbbnek gondoltam egy ehhez passzoló témát választani, mint sem egy vállalkozás bemutatását. Másik oka választásomnak az volt, hogy a Költségvetési szervek számvitelre tárgy több okból kifolyólag is jobban tetszett, mint a vállalkozásokról szóló számvitel, mivel:

- Elsősorban, mert a III. félévben már nem online oktatásban vettünk részt az órákon (ekkor jött be ez a tantárgy), ez által személyesebbé vált az oktatás;
- másrészt a kezdetleges létszám drasztikus csökkenése, mely a személyes jelenléténél már ézerszer családiasabbá tette az órák hangulatát, ezáltal sokkal könnyebb kommunikációt és egyén központibb oktatást tett lehetővé, így sokkal gördülékenyebben tudtunk haladni a tananyag elsajátításában így könnyebben tudtunk kérdéseket feltenni, illetve a feladatok során is közlékenyebben osztottuk meg saját véleményünket, gondolatunkat;
- nem utolsó sorban szerintem egyszerűbb is volt megérteni, mint a vállalkozási számvitelt.

Úgy gondolom, tanáraink nem véletlenül mondogatták, hogy ennél a szaknál a szakképzettek száma alacsony. A tantárgyak komplexségét figyelembe véve úgy gondolom ez nem is csoda. Szerintem ez a szak nagyon sokáig még aktuális lesz. Az emberhiány miatt is választottam ezt a szakot, hogy ne az legyen, hogy egy olyan képzést végeztem el, amivel a való életben nem tudok elhelyezkedni, mert annyira telített a szakma.

Gyakorlati helyemet a téma választás indokolta, így természetesen állami szervet választottam. A lakóhelyemhez legközelebb eső, olyan önkormányzat mellett döntöttem, ahol van pénzügyi osztály is, ez a Jutai Közös Önkormányzati Hivatal volt. A testvérem segítségével sikerült ide bejutnom, mivel ő a Várdai Önkormányzatnál dolgozik, mint Kulturális munkatárs, ennek köszönhetően jól ismeri az ott dolgozó embereket. Korábbi kapcsolatam az Önkormányzattal nincs.

Záró dolgozatom célja, hogy megvizsgáljam az önkormányzatoknál való bevételek tervezését, különös tekintettel a nem lakás célú bérlemények bérbeadásából származó bevételekre, majd a felhasznált irodalom, illetve a tanultak segítségével értékeljem, esetleg javaslatokat tegyek az optimálisabb tervezés érdekében. Ehhez azonban elengedhetetlen bemutatni, hogy mi is az az önkormányzat, miként épül fel, illetve kötelező és szabadon választott feladatait. Ennek szemléltetésére kiváló lehetőséget nyújt – immáron munkahelyemként szolgáló – Kaposvári MJV Önkormányzata.

Érintőlegesen írok a közigazgatásban lévő centralizációról és decentralizációról, a rendeletalkotásról, az államháztartás fogalmáról, Kaposvári MJV Önkormányzatáról a náluk lévő Közgyűlési anyagokról három időpontban: 2024. február 15-ei, a 2023. január 27-ei és a 2022. január 27-ei ülésekre szánt bevételek tervezéséről, a közigazgatási szerződésekről, az előlegről és a bánatpénzről. Ezeken felül mélyebben elmerültem a Laband Pál önkormányzatokról való nézetéről, az állam szerepéről, a helyi önkormányzatok kormányzásáról, illetve ezek hitelfelvételéről és vagyoni helyzetéről, az önkormányzatok tervezési módszereiről is, a számlázás szabályairól és nem utolsó sorban a számvitel fogalmáról.

2022.06.01-én kezdtem el dolgozni a Kaposvár MJV Önkormányzatánál akkor még a Pénzügyi osztályon, melyről a tavalyi évben átkértek a Vagyongazdálkodási osztályra. Munkám elsősorban az Önkormányzat nevében kiállítandó számlák elkészítése. Ezek a számlák javarészt a Nem lakáscélú bérleményekkel kapcsolatos díjakról készülnek, de én állítom ki a közterülfoglalás díjáról szóló számlákat is, illetve a haszonterületek díjáról. Időnként ingatlan értékesítésről is készítek, vagy energetikai tanúsítványok, értékbecslések díjáról. A munkám nagy idejét ez a feladatkör teszi ki, de ez mellett én foglalkozom az Önkormányzat Letéti számlájával is, melynél én könyvelek és a pénzmozgásokról utasításra utalványokat készítek. Az idei évtől mivel Vagyongazdálkodási ügyintéző lettem én írom meg a közterület szerződéseket, illetve a kertek és saját felhasználásra szánt területek használati szerződését. Nem utolsó sorban én készítem el az egyesületek, szervezetek által benyújtott Tulajdonosi hozzájárulásokat is.

1. IRODALMI ÁTTEKINTÉS

1.1. A közigazgatásban lévő centralizáció és decentralizáció

Az államigazgatás alkotása a közigazgatásban meghatározott hatáskört és az ennek használatával kapcsolatos tevékenységet választja ketté úgy, hogy az ország összes tevékenysége mégis biztonságosan működni tudjon. Nincs olyan népközösség vagy ország, ahol a közigazgatásnak hivatalnoki ügyintézését teljes mértékig koncentrálná, vagy szétsztaná, míg a többi elemét 100 %-ban centralizálná vagy mindet önkormányzati úton csináltatna meg. Az ország egysége közérdek, mint a községben, mint a fővárosban egyaránt, fontos a megfelelő működéshez az önkormányzatok központosíttósága.

A közigazgatásban lévő hatalmat és annak gyakorlásával járó munkát a visszamaradottabb országokban is el kellett osztani, illetve a jogi személyek felé való osztozkodást, azaz a decentralizációt náluk is behozták. A decentralizáció a XIX. század negyvenes éveit hozták létre és ezzel egyetemben gyorsan el is terjedt jogi műszó, ez a végsőkig vitt centralizációra való reakció volt. Haurious elgondolása szerint a decentralizáció visszaadja a helyi és más közigazgatás azon hatásait, amiket a centralizáció elvett, ugyanis a centralizáció a közigazgatást úgy alakította át, hogy annak minden szektor szereplőjét a központi kormány választotta ki. A megválasztott alsóbbrendű személyeknek nem csak a törvény rendelkezéseinek megfelelően kellett végrehajtaniuk feladatköreiket, hanem a felsőbbrendű utasításoknak is eleget kellett tenniük. Ez egy hierarchikus alá- és fölérendeltségi rendszer volt, más néven kinevezési rendszerként is említik. A decentralizáció ennek szöges ellentéte volt, mivel a közigazgatási hatásait nem a kormány nevezte ki, hanem autonóm csoportok szavazták meg. A megszavazott személyek képviselőtestületekben csoportosulnak és a végrehajtó hatalom gyakorlásában szereplők lettek. A képviselőtestület tagjainak a miniszterekkel szemben ellenőrzési és felügyeleti joguk van, illetve rendelkezési joggal is bírnak.

1.1.1. Laband Pál nézete az önkormányzatokról

Laband az önkormányzatokról csak jogi értelmezést szolgáltat nekünk, ettől függetlenül szükséges ennek a témának a politikai meghatározásáról is szót ejteni ahhoz, hogy lássuk az összképet. Laband úgy gondolta, hogy az önkormányzat politikai meghatározásának eredetét a konstitucionális rendszer egy adott részének eltűnésére visszagöngyölíthető. Ezen rész nem más, mint a miniszternek az országgyűléssel szemben meglévő illetékessége a posztjából

kifolyólag, miszerint az ő alárendelt minden hatóság és tisztviselő önállóságát és szabad akaratát megszünteti. Nem kétség ugyanis, hogy néhányan kötelezettségüknek érzik, hogy a miniszternek szót fogadjanak, mikor az egyéni tárcájának közigazgatásáért egyedül és kizárólag a miniszter az illetékes. Amennyiben az országgyűlés nagyobb részben a miniszter véleménye mellett áll ki, vagy a pártvezér ő maga, akkor a miniszter az illetékességéből tekintve biztosítva van. Eme erős párturalom csillapítására a XIX. század ötvenes éveiben garanciát kerestek, hogy ne lehessen ilyenre több példa. Ennek megoldása a miniszter hatalmának korlátozása lett, melyre többféle módszer is rendelkezésre állt, amik egészen elképesztő választékú jogi természetűek voltak. Többen is összefogtak, hogy a miniszteri abszolutizmust korlátozni tudják, a párturalmát csillapítani lehessen, és hogy a törvények önkényes meghatározásait kizárják. A megoldást egy egységes rendszerben találták, amelyhez egy politikai jelszó kellett. Gneist, aki ekkorra már az angol alkotmányjogot fejtegette könyveiben rátudott mutatni a miniszter korlátlan hatalmának veszélyeire. Mint például: az ország közigazgatási munkáinak a helyi hatóságokhoz való áthelyezését taglalta műveiben; a közigazgatás decentralizációjának előnyeire is felhívta a figyelmet; illetve a tiszteletbeli tisztviselők szerződtesítésében is talált hibákat, melyekre rávilágított. Még említésre érdemes, hogy a meghatározott posztok elfoglalásához kinevezési rendszert hozott létre.

Ezen dolgok összessége az oka, annak, hogy az önkormányzat féle műszó túl sok dolgot jelentett egyszerre ez által pedig határozatlan volt, fogalma számtalan egyet nem értést okozott. Laband Gneist véleményét teljesen elveti, amely szerint az állam és a társadalom között az önkormányzat a kapcsolódási pont, mivel az önkormányzat államjogi fogalom, így szerinte nem lehet két ilyen dolog összekötője. Ugyanakkor Stein Lőrinc véleményét azon álláspontban elfogadja, hogy az önkormányzat jogilag a közigazgatási szerepének betöltésére alanyi jogot kap, de közben azzal nem ért egyet, hogy ilyen joguk az önkormányzatoknak legyen, mert szerinte csak a testületeknek szabad ezzel a joggal élniük. Azt állítja, hogy a modern állam javarészt a testületi szervezéshez áll legközelebb, de az önkormányzat meghatározásával nincs ellentmondásban, hogy a szervek monarchikusan fejlődjenek. Kifejtve az állam átadhatja felsőbbbségi hatalmának joggyakorlását, mint természetes, mint jogi személyeknek is, akik számára alárendeltek, de az állammal meghatározott egyéni egzisztenciájuk van.

Laband úgy gondolta, hogy az önkormányzatot nem szabad mások által irányítandónak hinni, mert ha azt állítjuk, hogy akár csak az egyik testület is önmagát vezérli, akkor rámutatunk, hogy van egy felsőbb illetékesség is, amely a testületet vezényelhetné. Ez is csak rávilágít, hogy az önkormányzat fogalmát nem lehet az államra alkalmazni, mivel törvényekkel szembemenő lenne, ha az államot más is irányíthatná. Ennek ellenére fogalmát bármely olyan

esetben használhatjuk, mikor a felállás, hogy egy magasabb pozícióban lévő hatalom kihasználva felsőbbrendű jogait a számára beosztott kisebb jogokkal rendelkező politikai testületeket is belevonja saját ügyeibe (Erekly, 2020).

1.2. Rendeletalkotás a Kormánytestületnél és a helyi önkormányzatoknál

Az aktuális Kormány egyik feladata, mellyel gyakorta él is a rendeletalkotás (akár az autonóm, vagy végrehajtási rendelet). Ezek a rendeletek nem mehetnek szembe a törvényekkel semmilyen szinten. Minden új kormányrendeletet a miniszterelnök bocsájta ki és a Magyar Közlönyben ki is kell hirdetniük.

Autonómnak hívják a primer vagy eredeti rendeleteket, mert ezek a rendeletek olyan témaköröket szabályoznak, amelyeknél eddig nem volt magasabb szintű törvény. Ilyen típusú törvényt alkotni Magyarországon csak a Kormány, mint testület és a helyi önkormányzatoknak van joguk. A többi a törvény által felhatalmazott, ez által jogosult rendeletalkotó csak is kizárólag a saját hatáskörében és feladataival kapcsolatban hozhatnak rendeletet, szintén a törvénnyel össze nem ütközően.

Végrehajtási rendelet, más szóval szekunder vagy származékos rendelet, amely a törvény megvalósítása érdekében hoztak létre, illetve törvényi megbízásra épül. Ennek létrehozására joga a következőknek van: a Kormánynak és azok tagjainak, a Magyar Nemzeti Bank aktuális igazgatójának, az önálló szabályozó szerv elnökének, valamint a helyi önkormányzatoknak van.

A helyi önkormányzatok lokális közhatalomként funkcionálnak. A lokálisan érintő ügyekben egyénileg járnak el a közügy érdekében, így jogalkotói hatalma van. Természetesen itt is a törvénnyel szembe nem fordulva hozhatnak rendeletet törvényi megbízás alapján. Itt a lokálisan lévő képviselőtestület fogadja el a rendeleteket, illetve az aktuális polgármester és jegyző hitelesítik aláírásukkal (Dr. Almásy és társai, 2022).

1.3. Államháztartás elemei és fogalma

Az államháztartás az ország gazdálkodási közjogi környezetét tartalmazza egy konzisztens rendszerben, melynek az ország bevételei és kiadásai szerepelnek. Az államháztartás a centrális irányítás, a szeparált állami pénzalapok, a helyi önkormányzatok és a társadalombiztosítás állami munkáját végző, valamint ezeket anyagilag támogató gazdálkodásának gépezete. Nem tartozik hatáskörébe a forgalomban egyszerre megtalálható hivatalos fizetőeszköz mértékének szabályozása, ahogy az ország magánjogi jogviszonyai sem.

Az ország tevékenységeit három fő részre csoportosítjuk Richard A. Musgrave meglátása alapján:

1. Csoport - allokáció: a közjavak és a nép számára garantált szolgáltatások nyújtása;
2. Csoport - redisztribúció: a jövedelmek újraelosztása adók és támogatások formájában;
3. Csoport - stabilizáció: a gazdasági eredmények konjunkturális kilengéseinek ártalmas befolyását próbálja kisimítani.

Ezekről függetlenül az államháztartás más feladatokat is ellát, mint pl.: ő támogatja anyagilag a fejlesztési beruházásokat.

Hazánk államháztartásának működését két fő elemre oszthatjuk, melyek a központi és az önkormányzati alrendszer:

1. Központi alrendszer részei: az állam, a központi költségvetési intézmények, a köztisztviselők és azok révén vezetésre kerülő költségvetési intézmények.
2. Önkormányzati alrendszer részei: a lokálisan elhelyezkedő önkormányzatok, a nemzeti önkormányzatok, a helyi fejlesztési hatóságok költségvetései és ezek révén vezetésre kerülő költségvetési intézetek.

Az államháztartási jog rendeletei mindkét alrendszerre vonatkozik gazdasági viszonyait illetően, ennek oka, hogy biztosítani tudják közfeladataik elvégzését és ezek anyagi forrásait. Ez mellett mindkét alrendszernek még az Alaptörvényben és az Áht.-ben megszabott költségvetési szabályoknak is meg kell felelnie (Halász, 2023).

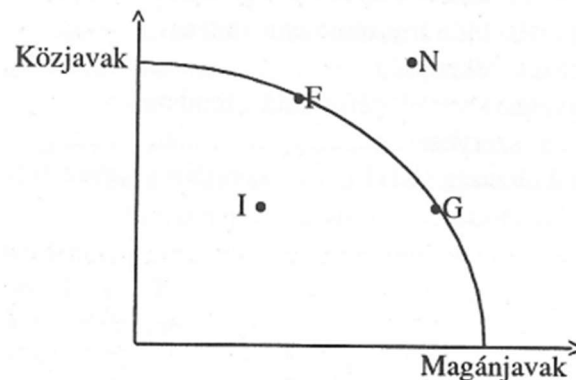
Az államháztartás fogalma: az ország gazdálkodásának felépítését hívjuk államháztartásnak, amely magába foglalja azon teendőket, amelyekkel eléri bevételeit, azokat összesíti a költségvetésbe, és végül ezeket igénybe veszi a költségvetésének törlesztésére. Az állam bevételei és kiadásai: adók, belföldi adósságok, pénzbüntetések; egészségügyi gondozás, oktatás, rendvédelem stb. Az államháztartás feladatai: az energiák/teljesítmények összeszedése, allokálása, a monetáris balansz fenntartása, önellátás létrehozása és a küldetések elvégzéséhez kellő hatáskör kiépítése. Az országunk költségvetésének alakítását és keretét az államháztartási jogszabály határozza meg. A kormány költségvetés alakulásáról évente bead jogi előterjesztést, és a parlament engedélyezteteti azt (Kormányportál, 2011).

1.3.1. Az állam szerepe a közgazdaságban

Az államháztartás akárcsak egy gazdasági szerv ugyan azokat a dolgokat veszi sorra a közgazdaságtanban: Mit? Hogyan? Kinek? Illetve, Miként döntenek? A legfőbb eltérése az

államnak a gazdasági társaságokhoz képest, hogy az állam az ország belső működését is meghatározza, illetve nagy hatással lehet a magángazdaság döntéseire is attól függően, hogy milyen mértékig szól abba bele.

Első kérdésre a válasz attól függ, hogy az erőforrásokat milyen mértékig fordítják a közjavak előállítására és mennyi jut a magánjavak termelésére. Ha ennél a két fő kategóriánál maradunk és ezek közti arányokat vizsgáljuk meg, akkor a termelési adottságok határát és a transzformációs görbét kell megnéznünk.

1. ábra: A termelési lehetőségek határgörbéje

Forrás: Balogh László (1999): Pénzügytan, Budapest: Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Pénzügyi Intézet (178. oldal)

A társadalom abban az esetben tud csak több közjavat vásárolni, ha a magánjavakra való költségből visszavesz. Azaz a termelés határgörbéjén a G jelölésből az F felé mozdulunk, akkor a több lesz a közjószág és ezzel arányosan kevesebb a magánjószág. Az I-vel jelölt pont, illetve, minden a termelési lehetőségek határgörbéjének vonalán belülré eső részben elhelyezett pontra igaz, hogy nem számít hatékonynak, mivel ebbe a zónába kerülő eseteknél a társadalom mindkét irányba tudná emelni a termelést. Ennek ellenkező esetében, amikor a termelési lehetőségek határgörbéjén kívülre esik egy jelölés, mint az N, akkor beszélünk elérhetetlen esetekről, mivel az adott lehetőségek vonalán kívülre esik, így nincs meg a szükséges mennyiség egyikből sem ahhoz, hogy ekkora mértékű magán- és közjószág együttesen előállítható legyen.

A második kérdésre, hogy mikortól muszáj az államnak a közjavakat az ország saját üzemeiben termelni és hol a határ, hogy egyszerűbb ezt a feladatot a piacon lévők magángazdaságnak kiadni. A katonaság révén használt fegyverek túlnyomó hányadát nem az állam gyártja, viszont az állam által kibocsájtott könyvek elenyésző része jut be a magániskolákhoz. A legtöbb országban a közüzemek alkotnak új javakat, melyeket a magánszférának értékesítenek. Ezzel kapcsolatban azonban több gond is kibukhat. Az ország politikai helyzete hatással van a

magánjavakat gyártó gyárak termelésére például a környezetvédelmi törvényekkel korlátozzák őket. Az adózás sokfélesége is okoz egyeseknek előnyösebb, míg másoknak hátrányosabb helyzetet.

A harmadik megfontolandó dolog az elosztás. Az adófizetést és a segélyeket érintő kormányzati határozatok befolyásolják, hogy a különféle csoportokba tartozó polgárok mennyi keresetet költhetnek el. Az államnak meg kell határoznia, hogy melyik közjavakat akarja termeltetni, ugyanis egy-egy községszágból csak adott fogyasztói csoportok fognak részesülni, hasznukra lenni.

A negyedik kérdésünk, mely egyben az utolsó is a közösségi döntések meghozatala. Az állam polgárai sajnos nem igazán szoktak egyet érteni, hogy mi szolgálna a legjobban a közjóknak. Erre remek példaként szolgál, hogy egyesek nagyobbra értékelnék, ha több lenne az ingyenes parkolóhely, mint mások. A magánjavak szempontjából, ahol mindenki egyénileg azt tud venni, amit akar, addig a közjavaknál ezt együttesen kell eldönteni, hogy a köz pénzéből mit vásárolnak a közjó érdekében. Ez egy igen nehéz dolog, mivel a közösségi döntés hatással lesz mindenkire, mivel mindenki nevében történik. Egy-egy kormányzati döntés nagyon eltérően, akár előnytelenül vagy előnyösen hathat különféle társadalmi csoportokra. Ezért nagyon fontos a döntések következményeivel is foglalkozni (Balogh, 1999).

1.3.2. Az államháztartási rendszer folyamatai

Az államháztartási számvitel kettő módszertani látásmódon együtteséből épül fel. Ebből az egyik az elhatárolás alapú, azaz eredmény szemléletű, a másik pedig a pénzforgalmi szemléletű. A pénzforgalmi nézet nevéből is fakadóan a tényleges pénzmozgásokat és bekövetkezett valós tranzakciókat veszi figyelembe. A pénzforgalom lejátszódása az elszámolás kritériuma és időpontja. Eme szemléletmód szándéka a közpénzek hasznosításáról való beszámolás és az kifizetett közpénzek felhasználásának prezentálása. Az államháztartás információs rendszerében megfigyelhető, hogy az elszámoltathatóságra egyre nagyobb reflektor irányul. Feladta, hogy a közpénzek hasznosításáról szóló beszámolás és a közpénzek hasznosításának eredményessége összefonódva mutakozzon meg. Ennek a szemléletmódnak az a legnagyobb hibája, hogy csak arra a kérdésre tud nekünk választ adni, hogy egységenként mennyi pénzt költöttek el, de arra már nem képes kitérni, hogy ezeket az összegeket mire költötték el.

Az pénzköltés folyamatát három egységre bontjuk: beszerzés (akár termék, akár szolgáltatás beszerzése), a beszerzéssel kapcsolatos számla beérkezése és ennek a kiegyenlítése. Eladás

kapcsán ugyan úgy három fázist említhetünk, melyek az áru vagy szolgáltatás teremtése, a teremtetett érték átadása és végső soron ennek átadása.

A pénzforgalmi szemléletmód gyengesége, hogy azokat az ügyleteket, amelyek nem kerülnek tényleges pénzmozgásba, nem jelennek meg, mint például az értékcsökkenés. Az tárgyak használatával elszámolásra kerülnek formailag az értékcsökkenésük, de ezeknek tényleges gazdasági következményük nincs.

A másik fő látásmód az eredmény szemlélet. A pénzforgalmi módszer hátrányai az eredmény szemlélet előnyei. Erre a szemléletmódra jellemző, hogy a módszer alkalmazása túlzottan költséges, a nyilvántartások az eladások és a vételek mindhárom részét felöleli. A részek közötti összhangot a kettős könyvvizetés teremti meg, azaz a gazdasági történések és azok hatásait együttesen kell a két oldalon külön könyvelni. Ezekben a nyilvántartásokban a követelések és a kötelezettségek mindegyike feltüntetésre kerül, így tehát az értékcsökkenés is helyet kapott, mint költségtenyező, az egyes munkák ellátásának összköltségébe hozzászámolva (Lentner, 2019).

1.3.3. Az új államháztartási számvitel rendszere

„Költségvetési és pénzügyi számvitelből áll az új államháztartási számviteli rendszer. Egységes rovatrend és számlakeret alapján lettek kialakítva a költségvetési számvitel nyilvántartási számlái és a pénzügyi számvitelben vezetett könyvviteli számlák. Ezekről a szervek nem térhetnek el, azonban saját hatáskörben alábonthatják. A költségvetési számvitel kettős könyvvizetésen alapul, és csak a költségvetési évben realizálódó bevételeket és kiadásokat számolják el benne, azaz pénzforgalmi szemléletű számvitel érvényesül.

Az előirányzatok, illetve az ahhoz kapcsolódó követelések, kötelezettségvállalások és más fizetési kötelezettségek, illetve az előirányzatok teljesítésének elszámolása a költségvetési számvitelben jelenik meg. A költségvetési számvitel célja a költségvetési tervezés, az évközi folyamatok mérése, a költségvetés végrehajtásának, a zárszámadás alátámasztásának a biztosítása. Az Áhsz.-ben központi szerepet kapott a kötelezettségvállalások, illetve más kötelezettségek könyvelése, folyamatos nyilvántartása. A pénzügyi számvitel is kettős könyvvizetésű, azonban a könyvvizetés módosított eredményszemléletben történik, aminek eredményeképp a hangsúly a költségvetési évben felmerülő, illetve azt érintő költségeken, ráfordításokon és eredményszemléletű bevételeken van. Ezáltal lehetővé válik a nemzeti vagyon mérése, az államháztartási szervezet eredményességének, teljesítményének a mérése, továbbá az önköltségszámítás is. A pénzügyi számvitel adataiból készülő eredmény kimutatás

az időbeli elhatárolás elvén alapul, tehát a gazdasági események kihatásait, amelyek két vagy több évet is érintenek, az adott időszak eredményszámlájának bevételei és kiadásai közt olyan arányban kell elszámolni, ahogyan az az alapul szolgáló időszak és az elszámolási időszak közt megoszlik. A pénzügyi számvitelbe átemelik a költségvetési számvitelben véglegessé vált kötelezettségvállalást, illetve más fizetési kötelezettségeket.” (Lentner, 2019, 77-78)

1.3.4. Az államháztartás kiadási és bevételi

Az államháztartás nézete felöleli az állam és a helyi önkormányzatok munkaköreinek és hatalomköreinek finanszírozására szánt pénzeszközöket, melyet más szóval közpénznek hívunk, illetve a vagyontárgyakat, melyet közvagyonként fogok újra szerepeltetni. Az államháztartást négy külön álló részre tudjuk szedni:

1. a központi kormányzat,
2. a TB alapok,
3. az elkülönített népközség pénze és
4. a helyi önkormányzatok.

A felsorolt elemek mindegyike valamilyen formában benne van az állami feladatok ellátásában. Ezen dolgok által az államhoz bevétel kerül, és a kiadásokat kifizetik. Ebből kifolyólag, ha az állam költségvetési filozófiáját vizsgálni szeretnénk érdemes ezeket a tényezőket kombinálva és konszolidáltan az egész képet kell néznünk.

Az államháztartásban megjelenő kiadások zöme áruk, tárgyi eszközök és szolgáltatások nyújtásának megvételéből fakad, ezek mellett vannak még anyagi jellegű segélyek és bérköltségekből álló kiadásai, valamint az országunk tartozásának kifizetéséből keletkeznek még ezek a tételek. A kiadások több részre bonthatók még, egyrészt a magánkiadások pótlására szolgáló költségek, mint például szociális támogatások és tankönyvek finanszírozása, másrészt szolgáltatások nyújtására, melyeket a háztartások élveznek, mint például a közvilágítás, a közbiztonság vagy a céginformációs szolgálat. A kiadások jelentős százalékát többnyire a közszolgáltatások biztosítása teszi ki. Emellett még számottevő költségként jelennek meg a közalkalmazotti és köztisztviselői fizetések és az ország beruházásai. A kiadások után térjünk rá a bevételi oldalra is.

A bevételi részen a legfőbb, legnagyobb százalékban megjelenő tétel az adójellegű bevételek. Ehhez képest kisebb részben, de ettől függetlenül nagy hányadát még az állami szolgáltatások után befolyó díjak, a vállalatok üzleti profitja és a vagyonhasznosításból keletkező pénzek

teszik ki. Még keletkezhet bevétel a magánszemélyektől olyan módon, hogy az államra örökítenek, vagy ajándékoznak tulajdont vagy pénzt.

Az adóbevételek egyik tulajdonsága, hogy azok a magánszemélyektől és cégektől érkeznek, de az állam nem nyújt cserébe semmit. Ezzel szemben a nem adó formájában beérkező bevételekért cserébe nyújt az állam valamit a polgárainak. Az adóbevételek körét képező adónemek java a cégeket érinti inkább, mint sem a magánszemélyeket, azonban a cégek profitjából a háztartások felé is jut közvetett formában. Ez megjelenhet nyereségrészesedés, költségtérítés vagy jövedelem formájában.

Az állam, ha úgy vesszük elméleti síkon, amit csak akar, megadóztathatna, mint például cselekedetet, magántulajdont, tárgyakat vagy a háztartás szereplőit valamilyen skatulya alapján (Benczes, 2016).

1.4. A helyi önkormányzatok

Az önkormányzat fogalma: lényege, hogy az aktuális lokális település önállóan működik és saját dolgaiban egyénileg határoz, hoz döntéseket. Ennek köszönhetően a kormány csak is kizárólag átvizsgálási joggal rendelkezik, a döntéseikbe nem szólhatnak bele. A lokális önkormányzatok feladatai, hogy egyénileg kezessé tegyék a hatáskörükbe tartozó településekért, saját maguk határozzák meg és rendezik a térségükbe tartozó közügyeket, feladatokat. A közügyek kapcsán előírt és saját akaratából eldöntött teendőket hajt végre. Az önkormányzatoknak az előírt teendőket végre kell hajtaniuk mindenképpen: méretüktől, kapacitásuk nagyságától és alapvető feladataik számától eltekintve. Kivétel nélkül az összes önkormányzatnak biztosítani kell polgárai számára a jogszabályban meghatározott szolgáltatásokat (pl.: közvilágítás). Az önkormányzati struktúra a rendszerváltáskor változott meg, funkcióját az önkormányzati rendelet határozza meg. Az önkormányzatok két kategóriáját különböztetjük meg, az egyik a megyei és a másik települési önkormányzatok (Kormányportál, 2011).

Magyarországon a helyi közügyek adminisztrálása és a helyi közhatalom jogainak érvényesítése érdekében helyi önkormányzatok működnek, melyek önálló hatalmi faktorok, azaz alkotmányos jogállásuk tekintetében nem az államigazgatás eleme. Államszervezési tervezetben is eltérőek a központi közigazgatás szervezőtől, ennek oka, hogy a helyi önkormányzatok a decentralizáció elve szerint alakulnak. A helyi önkormányzatokkal kapcsolatos legfőbb rendelkezéseket az Alaptörvényben és a Magyarország helyi

önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben le lehetők fel. Az önkormányzatok a lokális közigazgatásnak meghatározó intézménye.

Helyi önkormányzatok vannak:

- falukban,
- városokban,
- járásszékhely községekben,
- megyei jogú városokban,
- fővárosokban és körzeteikben,
- megyékben.

Tájegységi felbontás szemszögéből az önkormányzatok vagy települési-, vagy területi önkormányzatok.

- Területi: a megyei önkormányzatok.
- Települési: a faluk, a városok, a járásszékhely községek, a fővárosi és azok körzeteiben működő önkormányzatok.

Attól, hogy a megyei önkormányzatok egyben az egyetlen területi önkormányzati forma is, még ne gondoljuk tévesen azt, hogy akkor hierarchikusan más szintre is kerülnek a többi helyi önkormányzattal szemben. A tájegységi bontás ellenére a helyi önkormányzatok egymástól függetlenek, nincs alá-fölérendeltségi erőviszonyok. A főváros az egyetlen területi bontottság szempontjából a törvény előtt területi és települési önkormányzatnak is minősített.

A helyi kormányzás joga egyfelől a lokális közügyekben való közreműködés, másfelől a lokálisan teljesülő közhatalom-gyakorlást foglalja magában. A helyi kormányzás kétféleképpen történhet meg:

1. Hatalomgyakorlás *indirekt* úton: azaz a hatalomgyakorlást a helyi választópolgárok által megszavazott helyi képviselő-testület hajtja végre, olyan esetekben, mint pl.: rendelet létrehozása.
2. Hatalomgyakorlás *direkt* úton: azaz a választópolgárok közvetlen módon szólnak bele a döntésekbe, ilyen pl.: a helyi községre vonatkozó népszavazás.

Helyi önkormányzás joga: a lokálisan elhelyezkedő önkormányzatoknak az a joga, miszerint a lokálisan hozzájuk tartozó közügyeket saját hatáskörükben intézhetik és diktálhatják a lokálisan hozzájuk tartozó lakosság érdekében. Az önkormányzatok a lokálisan rájuk eső közügyekben, demokratikus formában, nagy nyilvánosságot összehívva kihirdetik és végrehajtják a helyi közakaratot.

A helyi önkormányzatok szuverenitását, vezérlését, gazdasági és nem utolsó sorban szervezeti önrendelkezési jogát az alábbiak teszik lehetővé:

- Szabályozási autonómia: az önkormányzatok rendeleteket hozhatnak létre, határozatokat tehetnek.
- Gazdasági autonómia: az önkormányzatok a lokálisan hozzájuk tartozó területen meghatározzák a helyi adók típusát és magasságát, egymagában gazdálkodik és vállalkozhat is.
- Szervezeti autonómia: az önkormányzatok saját intézetükben meghatározzák a belső működés rendjét, akár társulhatnak is más önkormányzatokkal.

A felsorolt autonómiák ellenére a jogszabályokat senki nem szegheti meg (Dr. Almásy és társai, 2022).

1.4.1. A helyi önkormányzatok vagyona és hitelfelvétele

A helyi önkormányzat pénzübeli tulajdona ketté oszlik: van törzsvagyon és üzleti pénzek. Az első automatikusan csak is kizárólag az előírt célok megvalósítására felhasználható (2.1. és 2.2. ábra), ebből kifolyólag a tulajdonok magas százalékban forgalomképtelenek, illetve limitáltan forgalomképes. Az önkormányzatok a forgalomképtelen tulajdonaikat nem árusíthatják, vagy adhatják ki kezeik közül, mivel ezek a tárgyak az alapvető céljaik megvalósításához elengedhetetlenek. Ennek ellenére ezeket az eszközöket, illetve jogaikat kiadhatják bérbe, létrehozhatnak kezelői jogot vagy szolgalmi jogot. A másik pénzübeli tulajdona az önkormányzatoknak az üzleti tulajdon. Ezekre az eszközökre nincsen korlátozás, így az önkormányzatok a forgalomképes tulajdonaikat értékesíthetik, apportálhatják, megszüntethetik. Viszont eme tevékenységeknek egyetlenegy feltétele van, hogy azok az

önkormányzatot előre kell segíteniük céljaik megvalósításában és/vagy üzemelésüknek fenntartásában (Lentner, 2019).

Községek, városok, megyei jogú városok feladatai	Főváros feladatai	Fővárosi kerületek feladatai
1. településfejlesztés, település-rende-zés; 2. településüzemeltetés (közte-metők kialakítása és fenn-tartása, a közvilágításról való gondoskodás, kémény-seprőipari szolgáltatás biz-tosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kiala-kítása és fenntartása, gép-járművek parkolásának biz-tosítása); 3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdo-nában álló közintézmény el-nevezése; 4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segí-tését célzó szolgáltatások; 5. környezet-egészségügy (köz-tisztaság, települési kör-nyezet tisztaságának biz-tosítása, rovar- és rágc-sáló-irtás); 6. óvodai ellátás; 7. kulturális szolgáltatás, külö-nösen a nyilvános könyv-tári ellátás biztosítása; film-színház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kul-turális örökség helyi vé-delme; a helyi közművelő-dési tevékenység támoga-tása; 8. szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgál-tatások és ellátások; 9. lakás- és helyiséggazdál-kodás; 10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, vala-mint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;	1. törvényben vagy kormány-rendeletben meghatáro-zott kiemelt forgalmú vagy országos közúti közleke-désben fontos szerepet játszó főútvonalak, sugár-és gyűrűirányú közutak, ki-emelt tömegközlekedési csomópontok, kiemelt köz-parkok és közterek kezelése, fejlesztése, üzemeltetése, valamint ezeken a terüle-teken a közterület-felügyelet működtetése, illetve a fő-város teljes területén a for-galomtechnikai kezelői és üzemeltetési feladatok el-látása, forgalomszervezés; 2. a kerületek határain átnyúló településrendezés, terület-és településfejlesztés; 3. településtudomány (közutak locsolása, síkosság-mente-sítés); 4. szociális ellátások biztosí-tása; 5. állategészségügyi feladatok; 6. az érintett kerületek vélemé-nyének kikérésével közutak, közparkok, közterek elne-vezése; 7. saját tulajdonú lakás- és he-lyiséggazdálkodás; 8. fővárosi szintű sport és sza-badidősport; 9. közvilágítás biztosítása, köz-temetők fenntartása, ké-ményseprőipari szolgáltatás biztosítása; 10. helyi közösségi közlekedés biztosítása és működtetése, valamint a főváros területén a parkolás feltételrendsze-rének kialakítása;	1. helyi közutak, közterek és parkok kezelése, fejlesztése és üzemeltetése; 2. tulajdonában álló közterü-letek használatára vonat-kozó szabályok és díjak megállapítása; 3. a parkolás-üzemeltetés; 4. általános közterület-felügye-leti hatáskör a kerület köz-igazgatási határára belül, ide nem értve a (4) bekezdés I. pontjában meghatározott területet; 5. helyi településrendezés, tele-pülésfejlesztés; 6. helyi településrendezési sza-bályok megalkotása (fővá-rosi településrendezési terv alapján); 7. turizmussal kapcsolatos fel-adatok ellátása; 8. ipari és kereskedelmi tevé-kenységgel kapcsolatos sza-bályozási jogkörök; 9. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segí-tését célzó szolgáltatások; 10. óvodai ellátás; 11. szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgál-tatások és ellátások; 12. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, vala-mint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása; 13. a helyi közművelődési tevé-kenység támogatása, a kul-turális örökség helyi vé-delme; 14. saját tulajdonú lakás- és he-lyiséggazdálkodás; 15. helyi adóval kapcsolatos fel-adatok;

2.1. ábra: A különböző településkategóriák kötelező feladatai

Forrás: Lentner Csaba (2019): Önkormányzati pénz- és vagyongazdálkodás, Budapest: Dialóg campus kiadó (33. oldal)

Községek, városok, megyei jogú városok feladatai	Főváros feladatai	Fővárosi kerületek feladatai
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés és -ártalmatlanítás (csatornaszolgáltatás); 12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás; 13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok; 14. a kistermelők, östermelők – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is; 15. sport, ifjúsági ügyek; 16. nemzetiségi ügyek; 17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában; 18. helyi közösségi közlekedés biztosítása; 19. hulladékgazdálkodás; 20. távhőszolgáltatás.	11. távhőszolgáltatás, ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés és -ártalmatlanítás (csatornaszolgáltatás), hulladékgazdálkodás; 12. környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás; 13. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem; 14. fővárosi helyi adóval kapcsolatos feladatok; 15. gazdaságszervezés és -fejlesztés, turizmussal kapcsolatos feladatok; 16. az országos szerepkörrel összefüggő kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, közművelődési tevékenység támogatása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása; 17. a kiemelt kulturális örökség védelme; 18. a hajléktalan ellátás; 19. a tulajdonában álló közterületek használatára vonatkozó szabályok és díjak megállapítása.	16. a kistermelők, östermelők – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is; 17. kerületi sport és szabadidő-sport támogatása, ifjúsági ügyek; 18. közreműködés a helyi közbiztonság biztosításában; 19. nemzetiségi ügyek.

2.2. ábra: A különböző településkategóriák kötelező feladatai

Forrás: Lentner Csaba (2019): Önkormányzati pénz- és vagyongazdálkodás, Budapest: Dialóg campus kiadó (34. oldal)

A helyi önkormányzat forgalomképtelen vagyontárgyai	A helyi önkormányzat korlátozottan forgalomképes törzsvagyona
a) a helyi közutak és műtárgyaik, b) a helyi önkormányzat tulajdonában álló terek, parkok, c) a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzetközi kereskedelmi repülőtér, a hozzá tartozó légiforgalmi távközlő, rádió navigációs és fénytechnikai berendezésekkel és eszközökkel, továbbá a légiforgalmi irányító szolgálat elhelyezését szolgáló létesítményekkel együtt, valamint d) a helyi önkormányzat tulajdonában álló – külön törvény rendelkezése alapján részére átadott – vizek, közcélú vízi létesítmények, ide nem értve a vízi közműveket.	a) a helyi önkormányzat tulajdonában álló közmű, b) a helyi önkormányzat tulajdonában álló, a helyi önkormányzat képviselő-testülete és szervei, továbbá a helyi önkormányzat által fenntartott, közfeladatot ellátó intézmény, költségvetési szerv elhelyezését, valamint azok feladatának ellátását szolgáló épület, épületrész, c) a helyi önkormányzat többségi tulajdonában álló, közszolgáltatási tevékenységet vagy parkolási szolgáltatást ellátó gazdasági társaságban fennálló, helyi önkormányzati tulajdonban lévő társasági részesedés.

3. ábra: A önkormányzatok forgalomképes és forgalomképtelen vagyontárgyai

Forrás: Lentner Csaba (2019): Önkormányzati pénz- és vagyongazdálkodás, Budapest: Dialóg campus kiadó (43. oldal)

„A helyi önkormányzat kizárólagos gazdasági tevékenységei a következők:

- a helyi közutak és műtárgyaik létrehozása és működtetése;
- a helyi önkormányzat tulajdonába tartozó nemzetközi kereskedelmi repülőtér létrehozása és működtetése – a földi kiszolgálási tevékenység kivételével – a hozzá tartozó légiforgalmi távközlő, rádió navigációs és fénytechnikai berendezésekkel és eszközökkel, továbbá a légiforgalmi irányító szolgálat elhelyezését szolgáló létesítményekkel együtt;
- a menetrend szerinti helyi személyszállítási szolgáltatás és a menetrend szerinti helyi külön célú személyszállítási szolgáltatás;
- a törzsvagyon részét képező helyi közművek létrehozása és működtetése;
- a törzsvagyon részét képező terek, parkok felszíne alatt építmény létrehozása és működtetése;
- a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló – külön törvény rendelkezése alapján részére átadott – vizek, közcélú vízi létesítmények működtetése” (Lentner, 2019, 43).

Hazánkban megjelenő Gazdasági kontinuitásról szóló 2011. évi CXCV. törvény meghatározta az önkormányzatoknak, hogy kölcsönt csak is kizárólag kormányzati jóváhagyással vehetnek fel. Ez a szabály nagyon megnehezítette az önkormányzatok tevékenységéhez szükséges vagyon külső forrásból való beszerzését. Lehetőségük pénzszerzése így is akadt: az állam költségvetésében előírt finanszírozások; EU-s pályázatok, támogatások; az újtásra

felhasználható hitelek; kisösszegű likvid hitelek. Jóváhagyás kötelessé váltak a kötvénykibocsátások is. Sőt, a jóváhagyás köteles hitelek egy évre kifejezve nem haladhatták meg az önkormányzat saját jövedelmének 50%-át.

Az új törvény információközlési kötelezettséget határozott meg a kölcsönök tekintetében, úgy, hogy azt költségvetésükben már kötelezően szerepeltetni kellett. A jóváhagyást a kormány csak akkor ad, hogy ha az nem kockáztatja a helyi önkormányzat rendelkezésre álló kölcsönzési lehetőségének mennyiségét, mindemellett az újítással teremtett teljesítőképesség által megerősített az üzemelése az investálás eszközének. Ez által a helyhatóságok állami kölcsönkapacitása ellenőrizve lesz, és előre meglesz nekik határozva az ajánlott üzemeltetés biztosítása az újítások teljesítésekor, vagyis az újítások megőrzése (Lentner, 2019).

1.4.2. A helyi önkormányzatok tervezési módszerei:

Az önkormányzatok és az állami szerveik szignifikáns tőkét fogyasztanak el és ezt működtető ágazatokat alkotnak, amelyek jelentős befolyást gyakorolnak a gazdaság versenyképességére. Annak ellenére, hogy az állami szektorban az információáramlás komplikált és időigényes, a költségfelhasználások tervezése kifogásolható, a feladatfinanszírozás átláthatatlan, az igazgatói döntések túl lassan születnek meg vagy nem megfelelőek. A szuverén államigazgatási szektorban a gazdálkodási terv a „3E”-re a gazdaságosságra, az eredményességre és a hatékonyságra épül. Ehhez a három célkitűzéshez hozzájött még a minőségi közszolgáltatás. A felsorolt célokhoz az aktuális tervezési rendszer (ami, mint a szakemberek, mint az önkormányzati tervezésben közreműködők szerint egyaránt) megreformálásra szorul az eljárási módszereivel, illetve tervezési szisztémáival egyformán. Az NPM azaz a New Public Management, amely az új közszolgálati rendszer lehet, technikái célzatosan és megfontolt kiválasztásával megalkothatók azok a menedzsment stratégiák, konstrukciók, melyek használata az önkormányzatoknál szükségszerű és támogatja a „4E” célkitűzések megvalósítását egyszerre. A kontrolling által kezelt taktikai és operatív elemző-tervező szisztémával esély nyílik a műveletek hatékonyabb használatára és ez által a célok realizálására az állami szektorban. Ezt pártolja az a kedvezményes változás is, amely a számviteli információ-rendszernek, amely a tervezés legelső információs kiindulópontjának megreformálását generálta a teljesítés-szemlélet beolvasztásával együtt a költségvetési számviteli módszerbe a 2014-es esztendőől számítva, melyet Ormos és Veress (2014) és Simon (2011) is beiktatásra szorgalmaztak már a korábbi években.

Az állami szférában használatos tervezés szó fogalmát nem lehet egyszerűen definiálni úgy, hogy az megállja a helyét a szakirodalomnak minden idő ciklusban és politikai rendszerének megfelelően. A tervezéshez tartozó fogalom meghatározásokat leegyszerűsítik úgy, hogy a tervezést a költségvetés-készítéssel identifikálja több szakértő is. László 1994-es művében azt taglalja, hogy a tervezés a legalapvetőbb dolog a költségvetés-készítésekor. Ennek oka, hogy a költségvetésből gazdálkodók tervezési munkájának célja annak a költségvetésnek a kiépítése, amely a terv megalkotói által megalapozott, az alkufolyamatban minden résztvevő által átbeszélte és kialakult terv a költségvetésre elfogadásra kerül a határozási jogkörrel felruházott politikai szék révén. Véleményük szerint a költségvetés-tervezés és a tervezés nem egy és ugyanaz, mivel a költségvetés legalább évente kerül elkészítésre, mint pénzügyi terv. Azonban a szakirodalom a költségvetést olyan gyűjtő definícióként alkalmazza, amely magába foglalja az önkormányzatok hosszú távú tervezési teendőit is. Így a gazdasági ütemtervet, amely hosszú távra szól a költségvetés-tervezésnél alsóbb szinten résztervezési feladatként tartják számon. A tervezés menedzsmentfelfogásához szükséges a hosszútávra szóló és az éves költségvetés tervekészítést egymástól elválasztva figyelembe venni és kezelni.

Az önkormányzatok tervezési feladatainak törvényi kritériumait és meghatározó szabályait hazánkban törvények és kormányrendeletek irányítják. A tervezéssel összefüggő rendeleteket a 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény, azaz a 2011. évi CLXXXIX. törvény szabályozza (Sisa és Dr. Veress, 2014).

1.4.3. A Kaposvári MJV Hivatala

„Az önkormányzatok szervezetrendszerük meghatározása során nagyfokú szabadságot élveznek. A Mötv. 67. § (1) bekezdés d) pontja alapján a polgármester a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, létszámának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására.

A Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítésében 2023-as évben érdemi változás nem volt. A Műszaki, Pályázati és Környezetfejlesztési Igazgatóság feladatainak csökkenése miatt a szervezeti egység létszáma 3 fővel csökkent azzal, hogy egy fő ügyintéző a Vagyongazdálkodási Irodára került, egy fő ügyintéző és egy fő ügykezelő a Közigazgatási Igazgatóság Igazgatási Irodáján folytatta munkáját. A Műszaki, Pályázati és Környezetfejlesztési Igazgatóság létszáma további 5 üres álláshellyel csökkent, mivel a Kaposvár konzorciumi vezetésével elindult Elena projektben véget ért a projekt-menedzsment részeként alkalmazott, a tagvárosok által biztosított két-két fő határozott idejű áthelyezése, így az álláshelyek fenntartására nem volt szükség a továbbiakban.

A Hivatal engedélyezett létszáma 2023. december 31-én 214 fő volt, amelyből betöltött létszám 180 fő. A munkavállalók a munkavégzés jellege alapján három csoportba oszthatók:

Közszolgálati jogviszonyban állók:

- Köztisztviselők (vezetők, ügyintézők) 149 fő
- Ügykezelők (titkárnők, iktatók, adminisztrátorok) 26 fő

Munkaviszonyban állók:

- „Fizikai” állományban lévők (portások, takarítók, telefonközpontos, karbantartók, sofőrök, kézbesítők, postázók, raktáros) 39 fő.

A Hivatal 2023. évi tevékenységét nagymértékben meghatározta az ukrán-orosz háború következtében kialakult energiaválság. Az egy héttel meghosszabbított karácsonyi igazgatási szünetet követően a 2022 őszén kialakult rend szerint kezdődött meg a munka a hivatalban. A T-szárny irodáit csak május hónapban lehetett ismét elfoglalni, amikor is a közterület-felügyelet kivételével minden szervezeti egység visszaköltözött eredeti helyére.” (Kaposvár MJV Önkormányzata, 2024; 1-3)

1.5.Tervezés a bevételekkel a Kaposvári MJV. Önkormányzatánál

1.5.1. 2024. február 15-ei ülésen benyújtott írásos anyag

Az önkormányzat és költségvetési hatóságai kölcsön visszafizetéssel számolt tárgyévi bevételeinél a 2023. évre szóló első körben meghatározott előirányzathoz képest 928,3 millió Ft-tal felfelé többlet számoltunk. A költségvetési hatóságok működési célú bevételeinél 370 millió Ft-tal, alacsonyabb összeggel kalkuláltunk, melynek oka, hogy az egészségügyben nyújtott szolgáltatások néhány eleme állami kézbe került Önkormányzatunktól, illetve a rezsikiadások a 2023-as évben kevesebb arányban térültek vissza. Ezen okok első körben a kiadások mérséklődését vonzották magukkal és a bevétel elmaradása ezekhez kapcsolhatóak, így összességében elmondható, hogy az Önkormányzat költségvetésére kedvező befolyásolást tett. A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől eddig kapott pénzbeli juttatás 244,1 millió Ft-tal kevesebb lett, mivel az egészségügyi alapellátásból állami kézbe kerültek a védőnői, és háziorvosi ügyeletek.

A 2 évvel ezelőtti tervszámokhoz viszonyítva kedvezőbbek lettek a feltételek a közüzemek piacán, ennek köszönhetően 206,9 millió Ft-tal alacsonyabb lett a tervezett tovább számlázandó közüzemi díjak.

Azonban akadtak olyan bevételi jogcímek is melyek esetében növekedést terveztünk, mint például az ételmezési bevételeknél, ahol a tavalyi évben áremelkedés történt. Ennek

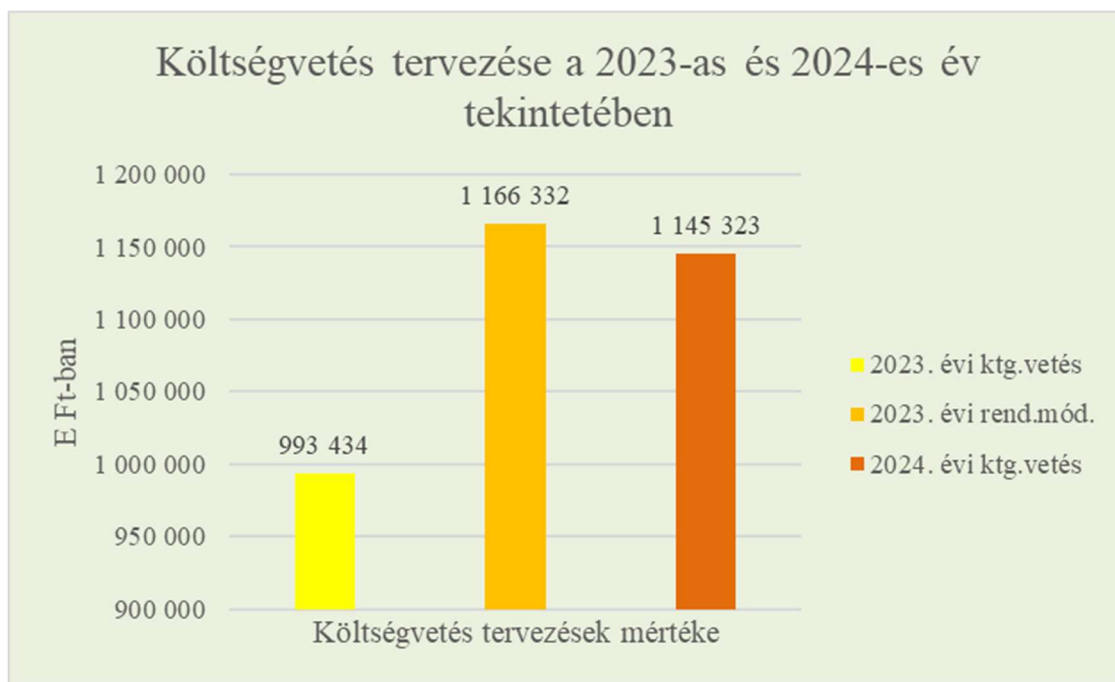
köszönhetően az ellátottak esetében maximális kihasználtsággal számolva 77,7 millió Ft növekedéssel tervezünk.

A Takáts Gyula Vármegyei Könyvtárnál és a Rippl-Rónai Vármegyei Múzeumnál emelkedésre számítunk az eladott jegyek, belépődíjak és olvasójegyek esetében, ennek ellenére mivel ez a két intézmény visszaigényelheti kifizetett Áfa értékét az alacsonyabb rezsiköltségek miatt végérvényesen alacsonyabb lesz a visszaigényelhető Áfa összege is. Ezen felül csökkenést okoz még, hogy a Rippl-Rónai Vármegyei Múzeumban a korábbi évekhez viszonyítva kevesebb a régészeti bevétel is, amely számszerűsítve 53,2 millió Ft-os csökkenést eredményez.

A Kaposvári Sportközpont és Sportiskola ügyében a működési bevételeknél 82 millió Ft-tal terveztünk több bevételt. Ennek egyik oka, hogy a szakosztályok sportolói támogatásoknál közelítést terveztünk, valamint tavalyi évben a jégcsarnok jegy- és bérlet eladásból keletkező bevételei hozzánk kerültek.

Az Önkormányzati működési bevételek kb. fele a helyi adó által befolyó tételekből tevődik, melyek esetében kiemelkedő helyet foglal el az iparüzési adó. A tavalyi évben megszüntetésre került a kis- és középvállalkozások iparüzési adókedvezménye, ez 1,2 milliárd Ft többletbevételt generált csak az elmúlt évben. Szem előtt tartva az inflációt, a fogyasztás mértékét és a gazdasági gyarapodás lehetőségeit 6 milliárd Ft-ra határoztuk meg csak az iparüzési adóbevételt. Ezen kívül az adónemek szempontjából nem terveztünk változást, csak a szinten tartással látható egy kisebb emelkedés.

A helyi önkormányzatok üzemeltetéséhez és osztályainak feladat ellátásaihoz közel 1,5 milliárd Ft-tal növekszik a tavalyi évhez képest. Ez két okból is emelkedett meg ilyen drasztikusan a 2023-as évben, egyrészt a minimálbér és garantált bérminimum növekedésének, másrészt pedig a pedagógusok béremelésének fedezésére volt szükség ekkora mértékű emelésre. (Kaposvár MJV Önkormányzata, 2024)

4. ábra: Egyéb Sajátos Bevételek alakulása a 2023-as évi költségvetéshez, a 2023-as évi rendelet módosítás utáni tervezett bevételekhez és 2024-es évi költségvetés viszonyának tekintetében

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

1.5.2. 2023. január 27-ei ülésen benyújtott írásos anyag

Az önkormányzat és költségvetési hatóságai kölcsön visszafizetéssel számolt tárgyévi bevételeinél a 2022. évre szóló első körben meghatározott előirányzathoz képest 1.183 millió Ft-tal felfelé többet számoltunk.

A költségvetési hatóságok működési célú bevételeinél 440 millió Ft-tal, magasabb összeggel kalkulálhatunk, melynek oka, hogy az egészségügyben az iskolaorvosi körzetek átformálásra kerültek, illetve ideiglenesen felmerült problémaként a háziorvosi körzetekben növekvő betöltetlen álláshelyek, mellyel csökkent a bérköltség, ezeken felül még az ételmezési bevételek emelkedtek a tavalyi évhez képest.

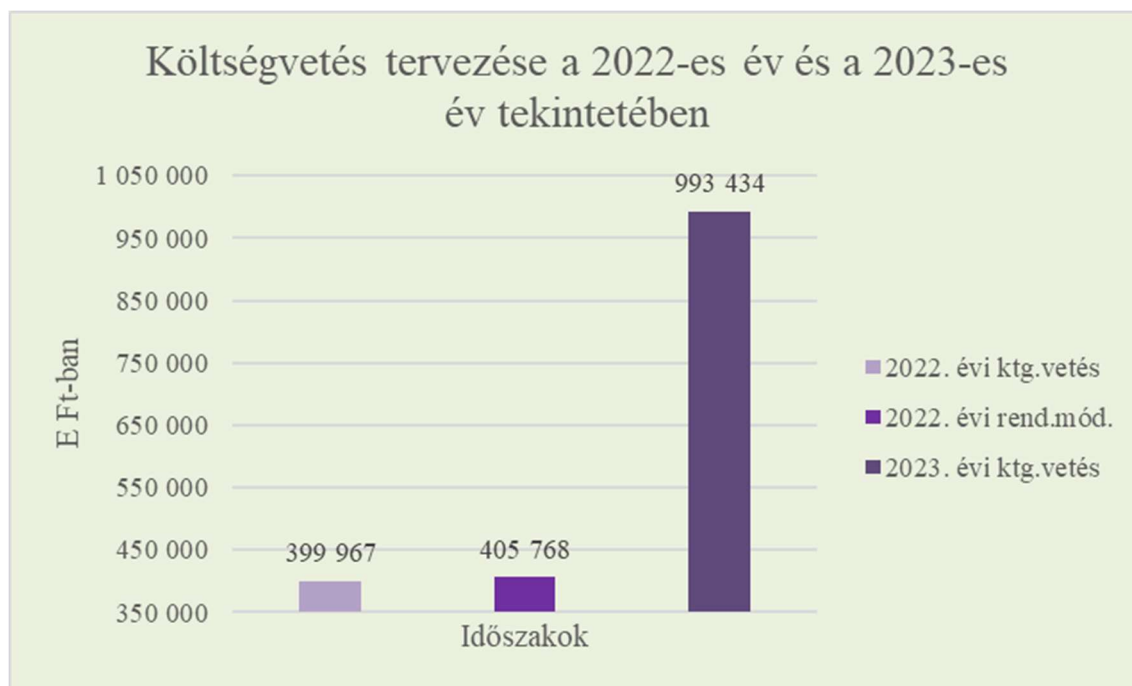
Ebben az évben kimagasló a növekedés az intézmények többségénél az egyéb intézményi bevételek tekintetében, mely köszönhető a sokszorosára emelkedett energia költségek tovább számlázása miatt.

Növekedést terveztünk az ételmezési bevételeknél, ahol a növekedéssel együtt elérte a 85 millió Ft-ot tervünk. Tervezésünk az egyéb intézeti működési bevételek tekintetében 245 millió Ft-tal emelkedett meg a tavalyi évhez képest.

A Takáts Gyula Vármegyei Könyvtárnál és a Rippl-Rónai Vármegyei Múzeumnál emelkedésre számítunk az eladott jegyek, belépődíjak és olvasójegek esetében, ezen felül, mivel ez a két intézmény visszaigényelheti kifizetett Áfa értékét a magasabb rezsiköltségek miatt végérvényesen magasabb lesz a visszaigényelhető Áfa összege is. Ezen felül csökkenést okoz még, hogy a Rippl-Rónai Vármegyei Múzeumban a tavalyi évekhez viszonyítva csekélyebb a régészeti bevétel is, amely számszerűsítve 31,7 millió Ft-os csökkenést eredményez.

Az önkormányzati működési bevételek nagyjából felét a helyi adó bevételek teszik ki, melyek esetében kiemelkedő helyet foglal el az iparüzési adó. 2020 utolsó hónapjában a kormány meghatározta a kkv-k 2021-es évben képződött iparüzési adófizetési kötelezettségét felére csökkentő határozását, mely adókedvezményt kibővítettek a 2022-es évre is. Eme két évre kiterjedő lehetséges bevételkiesést a kormány kiegyenlítette az önkormányzatunknak. Az adókedvezményben részesülő vállalkozó által a 2022. évvégén beadott bevallásnak megfelelően 2023.10.10-ei napján meghatározott adatoknak megfelelően kell elszámolni. A visszafizetési kötelezettségnek 2023.10.31-ig kell eleget tenni. A legutolsó számításaink szerint 622 millió Ft kompenzációhoz fogunk hozzájutni, valamint a 2022. évi adóelszámolás után még 178 millió Ft-ra számíthatunk. 2023-ban 2% az iparüzési adó terjedelme, ezért a tavalyi évhez képest, mikor bevétel kiesés volt, ezzel arányos mértékben nőtt idénre. A 2022-re prognosztizált 5%-os GDP emelkedéssel együtt a KATA-s vállalkozások mértékének változása és a lehetséges előlegkiesésekkel számolva 4,9 milliárd Ft iparüzési adóbevétellel kalkulálunk.

A helyi önkormányzatok üzemeltetéséhez és osztályainak feladat ellátásaihoz közel 253 millió Ft-tal növekszik a 2022. évi először megállapított költségvetésben látható kalkulációhoz képest. (Kaposvár MJV Önkormányzata, 2023)

5. ábra: Egyéb Sajátos Bevételek alakulása a 2022-es évi költségvetéshez, a 2022-es évi rendelet módosítás utáni tervezett bevételekhez és 2023-as évi költségvetés viszonyának tekintetében

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

1.5.3. 2022. január 27-ei ülésen benyújtott írásos anyag

Az önkormányzat és költségvetési hatóságai kölcsön visszafizetéssel számolt tárgyévi bevételeinél a 2021. évre szóló első körben meghatározott előirányzathoz képest 4.068,9 millió Ft-tal felfelé többet számoltunk.

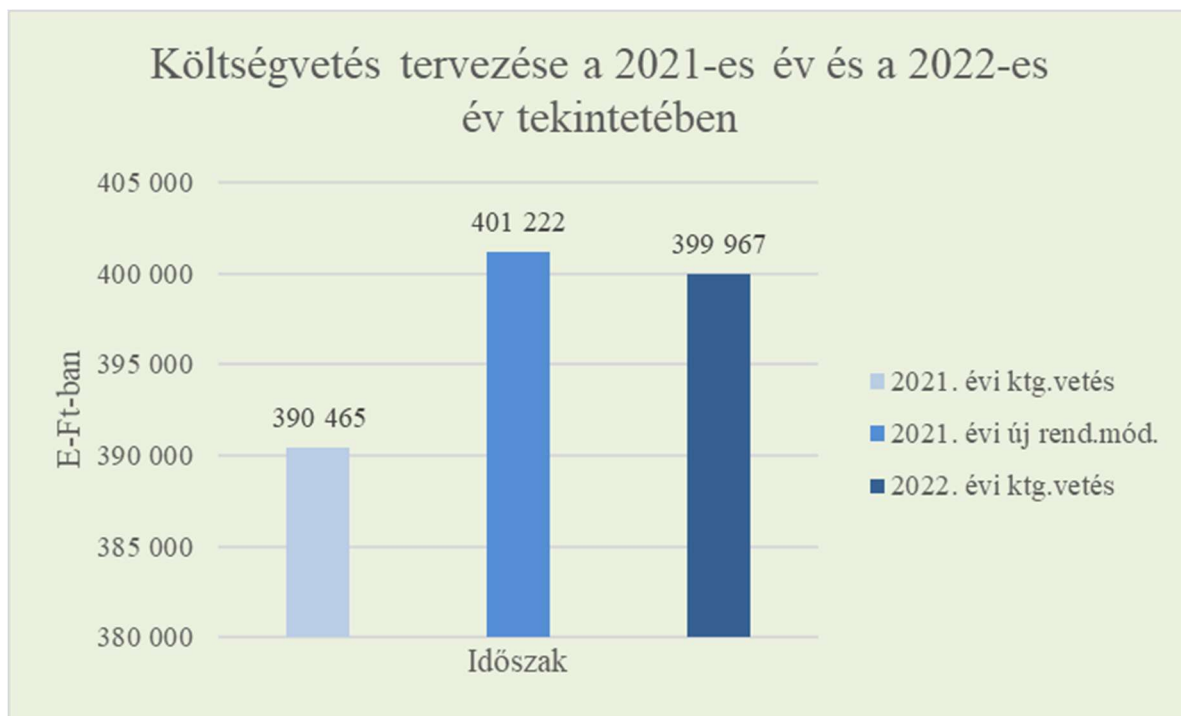
A költségvetési hatóságok működési célú bevételeinél 245 millió Ft-tal, magasabb összeggel kalkulálhatunk, melynek oka, hogy az egészségügyben dolgozók béremelése finanszírozási többletet fog generálni. 10 millió Ft-os növekedést terveztünk az ételmezési bevételeknél, ahol a 2021. III. negyedéves adatok alapján számoltunk.

Tervezésünk az egyéb intézeti működési bevételek tekintetében 12,3 millió Ft-tal emelkedett meg a tavalyi évhez képest. A Takáts Gyula Vármegyei Könyvtárnál és a Rippl-Rónai Vármegyei Múzeumnál emelkedésre számítunk az eladott jegyek, belépődíjak és olvasójegyek esetében, ezen felül a múzeumnál a tavalyi évhez képest 34 millió Ft-tal magasabb régészeti bevételre számítunk. Azonban az Együd Árpád Kulturális Központ szervezeti átforgalmazása miatt, illetve az Agora és a Szivárvány Kulturális Központ használatából fakadó bevételek már a Csiky Gergely Színház költségvetésében jelenik meg.

Az önkormányzati működési bevételek nagyjából felét a helyi adó bevételek teszik ki, melyek esetében kiemelkedő helyet foglal el az iparüzési adó. A veszélyhelyzet okozta gazdasági hatások csillapítása érdekében 2021-ben a középvállalkozások szintjéig a vállalkozóknak az iparüzési adóját 1%-ra karcsúsítottuk, amely adókedvezményt kiterjesztettünk a 2022-es évre is. A helyi adó bevételek kidolgozásánál az adóelőírások alapján, valamint a helyreállítási tételek tekintetében és a kedvezményeket a tavalyi évben tervezett előirányzatokhoz viszonyítva 975 millió Ft-tal, a valósan beérkező pénzhez hasonlítva 285 millió Ft-os növekedés figyelhető meg a tervezett bevételekhez képest. A szilárd működés megtartása miatt 100 millió Ft-ot raktunk félre a céltartalékon belülre.

Az önkormányzati egyéb működési bevételeit figyelembe véve 196,2 millió Ft-tal többet terveztünk a tavalyi évhez hasonlítva, melynek legfőbb oka, hogy az idei évben egész évre kiterjedően kalkulálhattunk parkolásból fakadó bevételeket.

A helyi önkormányzatok üzemeltetéséhez és osztályainak feladat ellátásaihoz közel 170,8 millió Ft-tal növekszik a 2021. évi először megállapított költségvetésben látható kalkulációhoz képest. Az iparüzési adóerő képességünk jobb lett az idei 2021-es évben, mivel eddig 40.651 Ft/fő összeg volt a meghatározó, amely idén 42.772 Ft/fő-re változott. Ennek köszönhetően a szolidaritási hozzájárulás mértéke 2,7 millió Ft-ra emelkedett. (Kaposvár MJV Önkormányzata, 2022)

6. ábra: Egyéb Sajátos Bevételek alakulása a 2022-es évi költségvetéshez, a 2022-es évi rendelet módosítás utáni tervezett bevételekhez és 2023-as évi költségvetés viszonyának tekintetében

1.6. Közigazgatási szerződések

A Ptk. 2013. évi V. törvény 6:2 § (1) bekezdése alapján kötelezettség főként szerződésből adódhat, magát a szerződés meghatározását a Ptk. 6:58 §-a szabja meg. A szerződés a benne résztvevők kölcsönös és egyező jognyilatkozata, melyből kötelezettség adódik a szolgáltatás beváltására és jogosultság a szolgáltatás igényére. A Polgári törvénykönyv csak a polgári jogi megállapodás meghatározását tartalmazza és annak árujellegű birtoki jogviszonyait köti meg. A szerződés nem csak a klasszikusan vett magánjog kelléke, ugyanis több jogág is alkalmazza a szubjektív értelmezési módjukban a személyes céljaikra. A közigazgatás is alkalmazza a Ptk. szerint meghatározott szerződést. Ennek ellenére van közigazgatási szerződés is, melyet a Ptk. nem említ, és nem egyezik meg tulajdonságaiban bizonyos szempontokból a polgári jogi szerződéssel, így hát létrehozták a közjogi-igazgatási szerződést, melynek meghatározása, tartalma, formája passzol a közigazgatási működéshez. Ennek köszönhetően a közigazgatás kétféle szerződés típus szerint is köthet megállapodást:

- a) polgári jogi szerződést pl.: adásvétel, bérbeadás, felhatalmazás esetén, melyekre a Ptk. szerinti szabályok vonatkoznak, ebből fakadóan a polgári bíróság jogkörébe tartozik vitás helyzet fennállása esetén, illetve
- b) közigazgatási szerződést pl.: közfeladat-ellátására szóló szerződés esetében, melyre a közigazgatási törvények vonatkoznak és a közigazgatási bíróság elé kerül vitás helyzetben (Seereiner, 2021).

1.7. A számlázás szabályai és kivételei

Azoknak, akik az adózás szakértői egyértelmű, hogy a számlák legalapvetőbb eleme a teljesítés intervalluma. Fontos dátum még egy számlán az áfa teljesítés napja. Az Áfa törvény kimondja, hogy mely dátumokat kötelező feltüntetni egy számlán és melyeket nem. Nem kötelező eleme a fizetési határidő, mint az Áfa törvény, mint a Számviteli törvény szerint, ettől függetlenül nem tilos feltüntetni a számlán, de ennek a dátumnak meghatározása nélkül is hiteles dokumentum egy kiállított számla. Bizonyos esetekben, amikor a teljesítés időpontja megegyezik a fizetés határidejével, akkor a számlán fel kell tüntetni ezt a dátumot, de mint szakmai teljesítés napja. Ugyan egyik törvény sem határozza meg a fizetési határidőt kötelezően feltüntetendő elemként a számlán, mégis hasznos információ a jó könyvvizetés érdekében.

Az áfa teljesítés időpontja azt határozza meg, hogy az adott számlának áfa kötelezettségét milyen időpontig muszáj teljesíteni. A gyakorlatban az adófizetési kötelezettség akkor lép életbe, amikor kiállításra kerül a számla, ekkor kell a hozzá kapcsolódó adót bevallani és kifizetni, mindemellett ekkor lép életbe az adólevonási jog is. Fontos tudni, hogy a szakmai teljesítés és az áfa teljesítés két teljesen eltérő dolog, teljesen más a fogalmuk, jelentőségük és két teljesen más információt ad nekünk. Ezek számlán való meghatározásában segít az Áfatörvény. Először is megkell állapítani, hogy az áfa teljesítés napja az Áfatörvény 55-64. §-a szerint a főszabálynak megfelelően a szakmai teljesítés napjára esik-e, vagy sem. Ha nem a válasz, akkor megkell vizsgálni, hogy a törvény melyik kivételes szabálya vonatkozik esetünkre, amely meghatározza az áfa teljesítés napját. Egyébként a főszabály azt írja elő, hogy a szakmai teljesítés dátumának és az áfa teljesítés időpontjának megkell egyeznie és csak az előírt kivételekben lehet ettől eltérni. Kivételek:

- a.) részteljesítés esetén,
- b.) ha bíróságnak vagy más hatóságnak szolgáltatás nyújtása alkalmával,
- c.) folyamatos teljesítés esetén,
- d.) amennyiben előlegfizetés van,
- e.) ha közösségi termékügylet történik,
- f.) fordított adózás esetén,
- g.) külföldről igénybe vett szolgáltatás kapcsán,
- h.) vagy amennyiben termékimport a számlázás oka.

Az Áfa törvény 55. § (1) cikkelye értelmében a főszabály szerint a teljesítés napja és az áfa kötelezettség időpontja egyugyanazon naptári napra esik, kivételek ez alól vannak, melyek az előbb felsorolásra kerültek. Így tehát az aktuális esetet ezzel a nappal kell szerepeltetni az áfa bevallásban is. Ettől eltérünk, ha a teljesítésre kötelezett adóalany pénzforgalmi áfa fizetés mellett döntött, ezen felül, ha egyszeres vagy költségvetési nyilvántartást használó gazdálkodó. Ezekben az esetekben az Áfa törvény 61. §-a értelmében halasztásra jogosultság illeti meg vagy az áfa rendszerében 2013.01.01-ről már a pénzforgalmi áfa fizetés kiépítésre került, így áfa fizetésre csak akkor kötelezett, amikor a vételárat neki is megfizették. Egy ügylet tényállásszerű bekövetkezése azt közli, hogy az adott művelet minden tényállási alkotórésze megvalósult, bekövetkezett. Ilyen alkotórészek a szerződésben megszabott követelések és az adott ügyletre érvényes jogszabályok. Az Áfa törvényben szereplő első kivétel a főszabály alól a részteljesítés. Az 57. § (1) cikkelye azt határozza meg, hogy az ügylet kategóriájából kifolyólag, ha természetben szétszedhető és a részteljesítésnek más gátja nincs, akkor a

teljesítés időpontja egyedi lesz. Ebből kifolyólag az adófizetési kötelezettség is részletekben történik meg, amikor az adott részletteljesítés bekövetkezik (Farkas, 2019).

1.7.1. A folyamatos ügyletek számlázási szabályai

„58. § (1) * Amennyiben a felek a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás során időszakonkénti elszámolásban vagy fizetésben állapodnak meg, vagy a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékét meghatározott időszakra állapítják meg, teljesítés az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napja.

(1a) * Az (1) bekezdéstől eltérően teljesítés

a) a számla vagy a nyugta kibocsátásának időpontja, amennyiben az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének esedékessége és a számla vagy a nyugta kibocsátása az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját megelőzi,

b) az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszakra vonatkozó ellenérték megtérítésének esedékessége, de legfeljebb az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját követő hatvanadik nap, amennyiben az ellenérték megtérítésének esedékessége az elszámolással vagy fizetéssel érintett időszak utolsó napját követő időpontra esik.

(2) * Abban az esetben, ha az az időszak, amelyre az adott részlet vagy elszámolás vonatkozik, tartamában meghaladja az egy naptári hónapot, az (1) bekezdéstől függetlenül – időarányos részletteljesítésként – teljesítés történik a naptári hónap utolsó napján is, feltéve, hogy a termékértékesítésre a 89. § alkalmazandó.

(3) * Abban az esetben, ha az az időszak, amelyre az adott részlet vagy elszámolás vonatkozik, tartamában meghaladja a 12 hónapot, az (1) és (1a) bekezdéstől függetlenül – időarányos részletteljesítésként – teljesítés történik

a) a naptári év utolsó napján is, feltéve, hogy az adót a 140. § a) pontja szerint a szolgáltatás igénybe vevője fizeti, vagy

b) egyéb, a (2) bekezdés és az a) pont alá nem tartozó esetekben pedig a tizenkettedik hónap utolsó napján is.

(4) * E § nem alkalmazható a termék 10. § a) pontja szerinti értékesítésére.

(5) * Ha e § szerinti teljesítést megelőzően a terméket értékesítő vagy szolgáltatást nyújtó adóalany jogutód nélkül szűnik meg, az (1) és (1a) bekezdéstől eltérően teljesítés a jogutód nélküli megszűnést megelőző nap.” (Magyarország törvénye: Áht 58. §)

Az Áfa törvény 58. § a „folyamatos ügylet”-ként ismert teljesítéseket taglalja, melynek megnevezése igazából meghatározott ügyletek. Az előbb említett kifejezés a régi 2007-es törvény kapcsán használt kifejezés, mely annyira beivódott a köztudatba, hogy az 58. § alá tartozó teljesítéseket folyamatos ügyleteknek hívják a mai napig (Farkas, 2019).

Az Áfa törvény 58. § szerint a szerződő felek egy megszabott értéket rendelnek ellenértékként egy meghatározott periódusban folyamatosan teljesített ügyletek esetére. Jellegzetes esete ennek, amikor átalánydíjas szolgáltatást nyújtunk egy meghatározott periódusra fix összegű átalánydíj fejében. Előre nem megszabott mennyiségű szolgáltatást vehet igénybe a szolgáltatás igénybe vevője, függetlenül attól, hogy az adott szolgáltatást számára nyújtó fél által a meghatározott időszakon belül elhasznált szolgáltatás értéke az átalánydíjhoz viszonyítva több vagy kevesebb.

A szakirodalomban néhány nézőpontja a bérleti jogviszonyokat különösebb megszabások nélkül az időszakonkénti fizetés osztályába sorolják, mégis, ha a lízingdíjakkal kapcsolatos szabályokat nézzük az ettől teljesen eltérő. Ennek oka, hogy a lízingdíjat mindig az adott tárgyhoz 5. napjáig kell teljesíteni, kivétel akkor, ha a lízing szolgáltatást megszabott időszakra kötik meg, itt ugyanis a fizetés esedékességét megköti az, hogy mennyi idő alatt kell teljesítenie az ellenértéket.

A jogértelmezés szerint komplex esetek a járulékos kiadásként továbbszámolt díjak, mint pl.: ingatlan bérbeadása után keletkezett közüzemi számlák áterhelése az ingatlan bérletjére, melynek teljesítési napja ugyan az lesz, mint az előbb említett lízingdíj esetében. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerint első körben meg kell állapítani, hogy amennyiben több szolgáltatásról is szó van melyik közülük a főszolgáltatás, melyhez a többi járulékosan köthető az Áfa törvény 70. § 1 cikkely b) pontja alapján, ezen felül pedig, hogy mi a szolgáltatás érdemi eleme (melyik tétel a legkiemelkedőbb), illetve, hogy melyik időszakban valósultak meg ezek. Fontos, hogy ez az időszak a teljesítési időszak és a fizetési időszak is egyben, attól függetlenül, hogy az adott tételek akár más időszakban is teljesülhettek. Pl.: ha a bérbeadó a kibocsátott számlán nem csak az aktuális havi bérleti díjat, hanem egy korábbi időszakra vonatkozó közüzemi díjat is tovább számol, akkor (mivel esetünkben a bérbevevő által kivett ingatlan bérlete a főszolgáltatás, amely havi időszakokra megállapított díj, így) a közüzemi díj arra a hónapra vonatkozó díjának az Áfa törvény 70. § (1) cikkely b) pontja alapján a járulékos költségek szabálya szerint kell eljárni a rezsiköltsége kapcsán.

Az adott hónapra a bérbevevő fizetésre kötelezett az Áfa törvény 58. § (1) cikkelyében megfogalmazott szolgáltatásnyújtás fizetségét megszabott intervallumra állapítják meg. Ezen szabály használható abban az esetben is, ha a szerződő felek egy megszabott intervallumra

határozzák meg a fizetési kötelezettséget. Az időszakonkénti fizetés esetében sincs rá szabály, hogy csak is kizárólag rendszeresen bekövetkező időszakokra lehetne használni ezt a szabályt, ugyanis megítélésem szerint a szakmai teljesítés időpontját azokban az esetekben is az Áfa törvény 58. § szerint kell meghatározni, ha az adott eset egy elszámolási időszakkal rendelkezik csak és a szerződésben is ezen intervallum alá eső szakmai teljesítésről számolnak el (Dr. Németh, 2022).

1.7.2. Az előleg/bánatpénz az Önkormányzatok világában

Az Áfa törvénynek saját meghatározása van az előlegre, amely a polgári jogi előleg fogalmától teljesen eltérő. Az áfa nézőpontjából, ami a teljesítés előtt esedékes és kifizetett pénz, amely az ügyletbe beszámító összeg lesz majd azt ÁFA-beli előlegnek hívják. Az óvadék vagy kaució akkor számít előlegnek, ha a befizetett összeg a szerződésben meghatározottaknak megfelelően beszámításra kerül az ügyletbe. A sokak által bánatpénzként is hívott ajánlati biztosíték ugyan úgy előlegnek számít, de csak abban az esetben, ha a pályázó megnyerte a pályázatot, illetve az ő esetében is csak onnantól, hogy kiközlésre került a nyertes személy. A bánatpénzt mindenki kifizeti, aki pályázni szeretne az adott dologra komoly szándékának kifejezése képen, de azzal a feltétellel, hogy akik nem nyerték el a pályázatot azok a befizetett összeget visszakapják. Ebből következik, hogy a pályázat során megfizetett összeg nem számít előlegnek, senkinek egészen addig, amíg ki nem hirdetik a pályázati felhívás eredményét, mert addig a pontig, csak letéti összeg, míg nem tudni, hogy mi lesz a sorsa. Azoknak a befizetett bánatpénze, akik nem nyerték el a pályázatot és azt vissza is kapják, sosem lesz a pénzük előleg, mert mindvégig letéti összegként voltak nyilvántartva és onnan is kerülnek visszafizetésre. (Farkas, 2019).

1.8. Számvitel fogalma

A számvitel a gazdálkodó cégek, vállalkozások üzemeltetését, működését prezentáló információs rendszer. A számviteli információs rendszer legfontosabb tevékenységei közé tartozik, hogy a gazdálkodó cégeknél lefolyó gazdasági eseményeket megfigyelik, számolásokat végeznek velük, majd feljegyzik azokat. Eme sornyi feladatot a számvitel nem saját maga céljai elvégzésére teljesíti. Erre azért van szükség, mert a Számviteli törvény kötelezi a gazdálkodó szervezeteket az információ nyújtásra és annak e tevékenységek elvégzésével tud eleget tenni:

- Megfigyelés azt jelenti, hogy a számvitel a bekövetkezett gazdasági folyamatokat nyitott szemmel kíséri és azokról így tudomást szerez. A kötelező információ nyújtásához tudni szeretné, hogy mik adódtak a gazdálkodó szervezetnél.
- Számolások elvégzése azt foglalja magába, hogy a bekövetkezett gazdasági folyamatok terjedelmére, arányaira is kíváncsi, hogy mekkora terjedelmű volt az eltérés.
- A feljegyzések készítése azt takarja, hogy a számvitel a megfigyelt és megszámlolt gazdasági folyamatokat megörökíti írásos formában. Az eltérés helyén és időpontjában többnyire bizonylatot állít ki, ami dokumentálja a gazdasági eseményt. A kiállított bizonylatokat rendszerbe szedik, az összegyűjtött adatokat összefoglalják, leírják és az ebből kijövő adatok alapján megcsinálják a beszámolót. Az elkészült beszámolót az ebben érdekelteknek átadják.

A szakirodalomban egyre gyakrabban a számvitel fogalmának meghatározásakor a szélesebb értelmezést használják. Ez a korábban említett három fontos jellemzőn felül még bele teszi az analízist és az ellenőrzést is.

A számvitel az információ nyújtás eszköze. A piacgazdaságban részt vevőknek igénye van arra, hogy a többi benne résztvevőről törvényes úton korrekt és valós információt tudjanak meg. A számvitel a szervezetek vagyonának eltéréseiről, kilengéseiről folyamatosan információt szerez és a saját maga által gyártott eszközrendszerével dolgozza fel a látottakat, melyek a következők:

- könyvelés,
- leltár,
- beszámoló,
- könyvelések felülvizsgálata,
- letétbe tétel stb.

Gazdálkodás: a társadalmi többszöri előállítási műveleteinek (előállítás, forgalom, szétszórás, felhasználás) lebonyolítására, eme műveletekhez meglévő materiális és természeti energiák racionális kezelésére mutató céltudatos cselekedetek.

Gazdálkodók: olyan nem jogi és jogi személyek, akik gazdasági munkákat végeznek, azaz gazdálkodók. Ez szerint a gazdasági lét összes résztvevője gazdálkodói besorolásban van.

A számviteli szabályok alapján gazdálkodónak számít:

- az MNB,
- a cégek,
- az egyesületek és

- a pénzügyi szervek.

Vállalkozó: ide tartozik az összes olyan magánember, jogi tulajdonságokkal rendelkező és nem rendelkező gazdasági egyesület/cég, akik önmagukat képviselve és önmaguk lehetséges kárára vállalják a rizikót pénz- és profitszerzés céljából vállalkozásként, pénzbeli juttatásért cserébe javakat előállítanak, vagy szolgáltatói munkát hajtanak végre, de nem lehet pénzügyi cég vagy egyéb egyesületi besorolásban.

Vállalkozás: jószágot előállító és/vagy szolgáltatói munkát végző cég, amit természetes és nem természetes egyének, illetve jogi tulajdonságokkal nem rendelkező gazdálkodó cég saját maguk képviselőjében és önmaguk rizikójára, vállalkozásként pénz és profitszerzési okkal működtetnek (Ormos, 2018).

2. ANYAG ÉS MÓDSZER

2.1. Szekunder anyag

A szakirodalmat igyekeztem úgy összeválogatni, hogy a szakdolgozat témámhoz kapcsolódó legyen. Mivel hétköznapi módon dolgozom, és nem tudok könyvtárba járni mindennaposan így nem csak offline informálódtam, hanem online könyveket is olvastam.

Többnyire szakkönyvekből informálódtam, valamint egy folyóiratról, az Áfa törvényből, valamint kettő weboldarról. Irodalmi áttekintésemet a következő témakörökből építettem fel: a centralizáció és decentralizáció közti különbségekről a közigazgatásban; az Önkormányzatokról Laband Pál szemszögéből. Ezt követően érintőlegesen a rendeletalkotásról; az államháztartás két fő eleme, fogalma, szerepe; a helyi önkormányzatok tevékenysége, fogalma, vagyona és az azzal való gazdálkodás. Valamint az önkormányzatnál való tervezési módszerekről; az állami szférában lévő szerződések milyenségéről; a számlázás szabályairól főként az áfát illetően; az önkormányzatoknál lévő pénzek egyik csoportjáról, mely az önkormányzatnak nem bevétele és a számvitel és még néhány szó, kifejezés fogalmáról.

Hála a szerteágazó irodalmi anyagnak, kutatásom során átfogó ismeretre tettem szert az önkormányzatok működését illetően, illetve tekintettel arra, hogy immáron én is az önkormányzatok berkein belül dolgozom, így könnyen hozzá tudtam kapcsolni a kapott információt a gyakorlati munkám során tapasztaltakhoz. Az önkormányzatoknál fut össze az adott község fenntartásához szükséges összes foglalatosság, mely közül vannak nagyobb, és kisebb komponensek.

A legtöbbet Ereky István 2020-ban kiadott Közigazgatás és Önkormányzat című művéből, Lentner Csaba 2019-ben megírt Önkormányzati pénz- és vagyongazdálkodás című könyvéből és Dr. Almásy Gyula és társai által 2022-ben kiadásra bocsájtott Közigazgatási Alapvizsga című szerzeményükből tudtam hasznosítani záró dolgozatomhoz. A legutóbbiból 2023. áprilisában Alapvizsga címen vizsgáznom is kellett ahhoz, hogy köztisztviselő lehessenek a Kaposvári MJV Önkormányzatánál. Ezen irodalmi forrásokon felül a MESZ.hu-ról három darab művet is sikerült találnom és beillesztenem záró dolgozatomhoz, amelyek illettek is a választott témámhoz. Legrégábbi forrásom Balogh László 1999-ben kiadott Pénzügytan című könyve volt, melyet tanulmányaim során egyik tanárunk adott fel kötelező olvasmányként. Sikerült irodalmi háttérkutatásom során ráakadni a Statisztikai Szemle folyóiratra is, melyből a tervezési módszerekről sikerült informálódnom. Internetes forrásaim közül megemlíteném a

Kormányportált melyről fogalmakat gyűjtöttem és az Adó. hu-t, melyen az 58. §-ról szedtem össze gondolatokat. Szó szerinti idézem összesen egy oldalnyi terjedelem volt. Két ábrát csatoltam az irodalmi áttekintésbe az olvasott könyvekből, illetve a Mellékleteknél helyeztem el még egy ábrát, mely két darabból áll.

2.2. Primer kutatás

A primer kutatásom két munkatársam munkaköréről szól, illetve közgyűlésre való számszerűsített adatok benyújtásával kapcsolatos munkáról szól, illetve a számlázással kapcsolatosan, az őket érintő az Önkormányzatnak nem tényleges bevételeivel kapcsolatos részükről. Az interjún kívül készítettem a közgyűlési anyagokból több összehasonlító diagramot is, illetve ezeket elemeztem is, melyek az Eredmények fejezetnél lesznek láthatóak. Egyéni interjút egy Vagyongazdálkodási ügyintézővel és egy Pénzügyi ügyintézővel készítettem el. Az interjú tagjaim a Kaposvári MJV Önkormányzat Gazdasági Igazgatóságán dolgozó munkatársaim, akik nagyon nyitottak és segítőkészek voltak, illetve olyan ismeretekkel rendelkeztek, ami úgy éreztem szorosan kapcsolható a záró dolgozatomhoz.

Az interjú fejenként nagyjából háromnegyed órát vett igénybe. Az elhangzott kérdések az 2. *melléklet*nél láthatóak. A megkérdezések az irodámban voltak, az interjú alanyokat külön időpontokban kérdeztem meg, de egy azon napon. A kérdésekről előre nem tudtak az alanyok, ott hallották először, melyeket az asztali számítógépemről olvastam fel nekik. A válaszokat szó szerinti idézéssel rögzítettem, melyeket a számítógépemen gépeltem a válaszadás folyamatában. A beszélgetésről hanganyag nem készült, mert mindketten anonimitásukat megszerették volna, őrizi.

A kérdéseket úgy állítottam össze, hogy azt a munkakörökből fakadóan vélhetőlegesen megtudják válaszolni, mely 5-5 kérdésből állt. Bemelegítő kérdésnek azt tettem fel mindkettőjüknek, hogy beszélne-e nekem a munkakörükről a Kaposvári Önkormányzatnál. Ezt követően kérdéseik egymástól eltérőek, mert munkakörüket illetően is teljesen más folyamatokban vesznek részt.

Kiértékelési módszerem abból állt, hogy legépeltem az ő általuk elmondottakat, mely az eredmények résznél került beillesztésre.

3. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELEÉSÜK

Szakdolgozatom fő célja az önkormányzatok felépítésének és munkatársainak munkájának bemutatása mellett a bevételtervezés elemzése, hiszen az önkormányzatok költségvetés tervezésénél jelentős szerepet tölt be a várható bevételek feltérképezése. Segítségemre két munkatársam és a Kaposvár város előző éveinek nyilvánosságra hozott költségvetéseit veszem alapul, melyek vizsgálatát követően javaslatokat teszek azok esetleges optimalizációjára.

3.1. Interjún feltett kérdések és az azokra elhangzott válaszok

3.1.1. Vagyongazdálkodási ügyintézőnek feltett kérdések és értékelésük

1. Milyen munkát látsz el az Önkormányzatunknál a Vagyongazdálkodási ügyintéző munkakörben?

Az Önkormányzat nem lakás célú helyiségeivel foglalkozom, azok meghirdetésétől, a bérlők pályázatainak felvételein át, a bérlőkkel való szerződéskötésig, illetve a helyiségek állapotával kapcsolatos problémákkal, a közművek átírásáig a helyiségek visszavételezéséig. Ezen felül a kiadott helyiségek bérleti díj listájának havonta történő összeállítását is én végzem el. A pályáztatáskor befizetendő Bánatpénzt és a szerződéskötést megelőzően az Óvadék összegét megfizettetem az ügyfelekkel. Ezen letéti számlán őrzött díjakat havonta átellenőrzöm. Illetve még a bérleti díjakat illetően elmaradás esetén felszólítom az ügyfeleinket, amennyiben hátralékuk keletkezett.

2. Kifejtenéd kérlek kicsit, hogy mi a Bánatpénz és az Óvadék?

Persze. Ezek kicsit nem mindennapi szavaknak hangzanak tudom, de mind a kettő egy olyan nálunk őrzött pénz, amely az Önkormányzatnak nem bevétele. A Bánatpénzt minden pályázóval megfizettetjük, ezzel bízva abban, hogy csak komoly érdeklődők pályázzanak. A meghirdetett (tegyük fel helyiség) bérleti jogot a pályázók közül egy nyerheti meg, a többi elveszíti. Azok, akik nem nyertek bérletsre jogot azoknak a befizetett pályázati pénzt, azaz Bánatpénzt visszafizetjük. Viszont amennyiben megnyerte úgy ezt a pénz beszoktuk forgatni az Óvadék összegébe (persze a bérlővel egyeztetve), amely tulajdonképpen kauciót takar. Ez három havi bérleti díjnak megfelelő összeg, melyet a bérlő köteles itt tartani addig, amíg le nem jár a szerződése, vagy felmondásra nem kerül. Ha nem volt tartozása vagy nem okozott kárt a helyiségben akkor ezt természetesen ezt követően visszakapja.

3. A szerződéskötéssel kapcsolatban kérdezném, hogy mennyi időre, milyen feltételekkel és díjon köthetnek szerződést az ügyfelek?

Ezekből az idő és a díj igazából attól függ, hogy az ügyfél milyen hosszú időre pályázta meg a helyiség használatának idejét, illetve, hogy mennyit ajánlott meg érte. Természetesen vannak korlátozó tényezők, például 5 évnél hosszabb időre nem szoktunk szerződést kötni és azért az is megvan határozva, hogy milyen minimum díjat követelünk meg az adott zónában az adott m²-ért cserébe, de ezektől el is lehet térni. Például nem is kötelező 5 évre kivenni egy bérleményt, van, aki csak egy évre szeretne pályázni, illetve olyan is van, hogy ha egy helyiség iránt nagy az érdeklődés akkor általában nagyobb összeget szoktak megajánlani a lehetséges bérlők is.

4. A bérleti díjak számlázásával kapcsolatosan milyen munkákat látsz el?

Van egy számlázandó lista, amit havonta ugye átellenőrzi, hogy valakinek lejárt-e a szerződése, vagy szerződés módosítás miatt változott a havi díja, vagy levelezési címe vagy székhelye. Ezeket szoktuk ugye ketten folyamatosan szerkeszteni. Meg ha vannak új bérlők, akkor ugye azoknak az adatait, számlázandó díjaikat viszem fel, amiket ugye utána te számlázol ki.

5. A közgyűlésen megvitatott költségvetésekhez milyen adatot szolgáltatasz?

Az Önkormányzat bérleményeivel kapcsolatos bevételek tényleges alakulását szoktam meghatározni. Az adott időszakra megmondom, hogy mennyi lett az ezekből fakadó bevétele az Önkormányzatnak.

3.1.2. Pénzügyi ügyintézőnek feltett kérdések és értékelésük

1. Milyen munkát látsz el az Önkormányzatunknál a Pénzügyi ügyintéző munkakörben?

Én ügyezem a felújításokkal kapcsolatos szerződéseket, az ezekhez kapcsolódó befizetendő Jó teljesítési biztosítékokat behajtom rajtuk, illetve a visszafizetésükről is gondoskodom. Az Önkormányzatunktól induló, illetve a házon belüli utalásokat én hajtom végre a kiállított utalványok alapján. Ezen felül amennyiben egy bérlő felújítási munkálatokat végez egy bérleményünkben azok bérleti díj kompenzációjáról szoktam gondoskodni. Aztán még az energetikai TOP-os pályázatok elszámolásával is foglalkoztam, de ezek 2023.12.31. napjáig lezárultak.

2. Kérlek, fejtss ki nekem, hogy mit takar a Jó teljesítési biztosíték, és hogy miért van erre szükség?

Jó teljesítési biztosítékot a vállalkozók szoktak megfizetni az Önkormányzat Letéti számlájára, ami ugye nem bevételünk. Ez igazából olyan, mint a kaució, csak itt azért tartjuk meg ideiglenesen ezt a befizetett összeget, mert félünk, hogy az adott vállalkozó, akit felbéreltünk

egy adott munka elvégzésére azt nem teljesíti időben, vagy úgy, ahogy azt a vele kötött szerződésben meghatároztuk. Ez általában a munkájáért fizetendő díj 5-10%-a. A munka elvégzését követően ellenőrzésre kerül az elvégzett feladata és amennyiben azt rendben találjuk, kiutalásra kerül a vállalkozó számára. Így igazából ez nekünk egy biztosíték arra, hogy jól végezze el a munkát az adott cég, mert különben bevételtől esik el, illetve hibás munkavégzés esetén ezt a díjat felszoktunk használni a hiba kijavítására.

3. Mesélnél, nekem kérlek kicsit a Kompenzációról?

Természetesen. Mikor kivesznek egy önkormányzati bérleményt és úgy ítélik meg, hogy felszeretnék újítani, akkor ezt ugye a jóváhagyásunk után megtehetik. Szerződést szoktak írni a Vagyongazdálkodási irodán, hogy milyen mértékig számlázhatnak számunkra költségeket és azt mennyi idő alatt kompenzáljuk be. Mivel ugye ezek a mi tulajdonunkban lévő helyek és sokszor olyan dolgokat újítanak fel benne, mint például egy falfestés, amit ugye nem fognak tudni magukkal vinni, ha eljár, a szerződésük ezért ezeket a felújításokat mi beszámítjuk nekik a bérleti díjukba. Tehát például maradjunk a festésnél. Az ügyfél kifesti a helyet, mi megnézzük, hogy ez valóban megtörtént-e, majd benyújtja a számlát a festékanyagról, ecsetetekről és vödörről, meg amit vett ennek megvalósítása érdekében és ennek a számlának az összegét a szerződés szerint havonta elkönyveljük a fizetendő bérleti díjába. Ettől lesz kompenzáció, mert az ő általa a felújításra kifizetett összeggel csökkentjük a befizetendő díját, addig, amíg ez el nem fogy.

4. Az utalással kapcsolatos munkádról mondanál egy-két mondatot, már persze, ami nem titkos információ?

Erről csak nagy vonalakban annyit mondanék, hogy megkapom az adott napra szóló utalványokat, amin ugye minden látszik, hogy kinek, hova, mennyit és melyik számláról kell utalni. Ezeket az utalványokat többen ellenőrzik előtte, például, amit te is szoktál leadni, azt is ugye több főnökünk jóváhagyásán is keresztül megy, mire eljut hozzám, hogy elutaljam. Ez a munkám kb. naponta 30-90 percig szokott terjedni, ugye attól függően, hogy mennyi utalványról van szó.

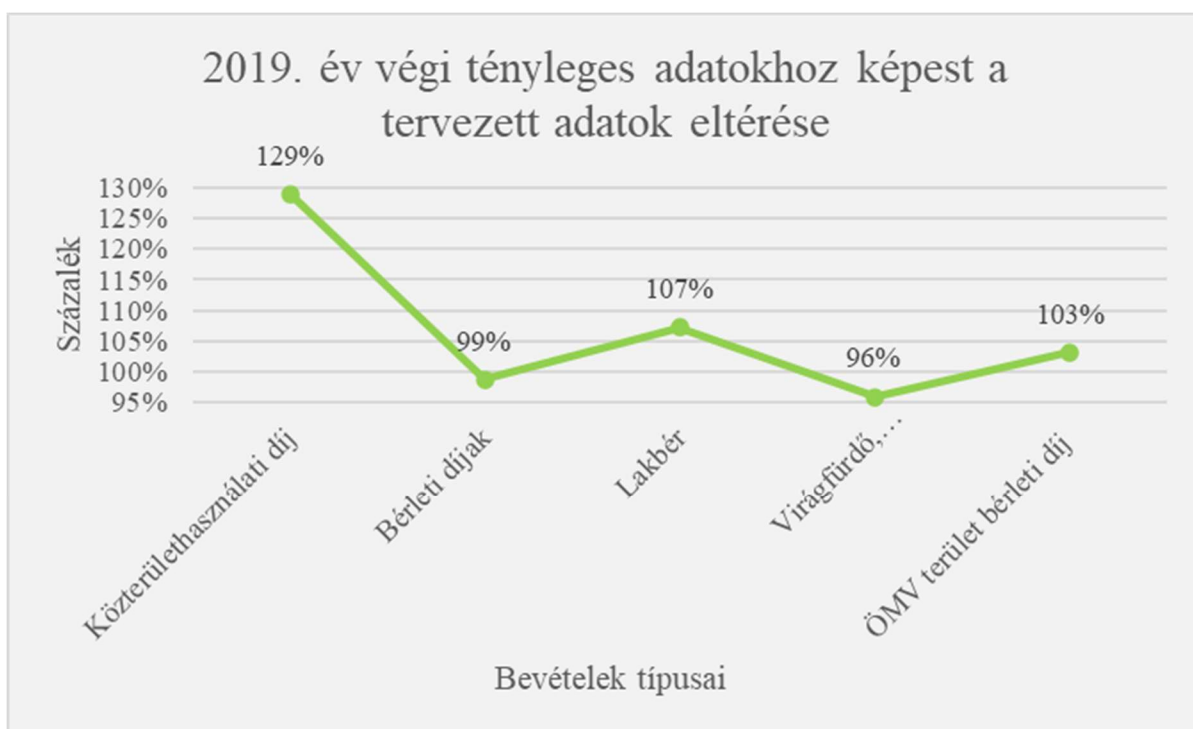
5. Elmondanád, nekem kérlek, hogy mit takarnak az energetikai TOP-os pályázatok és milyen feladataid voltak ezzel kapcsolatban?

A TOP-6.5.1-19-es kódszámú pályázatokban a Lamping iskola, a Noszlopy iskola és a Takács Gyula könyvtár energetikai korszerűsítése valósult meg. Ezen munkálatokból adódó számlák, szerződések és a pályázatok elszámolásában segédkeztem. Minden elszámolást az EPTK nevű pályázat elszámoló felületén kellett rögzítenem. A pályázatokkal kapcsolatos munkákkal a vállalkozók 2022-től egészen 2023. év végéig foglalkoztak.

3.2. Kaposvár MJV Önkormányzatának nyilvános adataiból végzett saját kutatás

Az egyéb sajátos bevételek tartalmazzák többek között a település specifikus bevételeket, azaz a közterület használati díjakból, bérleti díjakból, lakbérből, illetve egyéb bevételek összegét. Ezek természetesen a község területi és gazdasági változatosságával több, illetve kevesebb alkotórészből is állhat. Mindösszesen öt adatot vizsgáltam évről évre, melynek oka, hogy ezekre az adatokra többek között rálátok munkámból fakadóan. Az adatokat 5 éven keresztül évenként 2019-től 2023-ig terjedő intervallumban, majd összesítve egymáshoz képest viszonyítva is vizsgálom, mindegyik esetben százalékos adatokat. Illetve a legvégére még készítettem egy egyéb sajátos bevételek tábla, melyben 2023 évre vonatkozó E Ft-ban látható a becsült és a tényleges bevételek összehasonlítása és egy működési célú bevételeket szintén 2023-as évre viszonyított E Ft-ban látható becsült és tényleges adatok összehasonlítása látható.

3.2.1. Egyéb sajátos bevételek közül specifikusan öt adat vizsgálata 2019-től 2023-ig

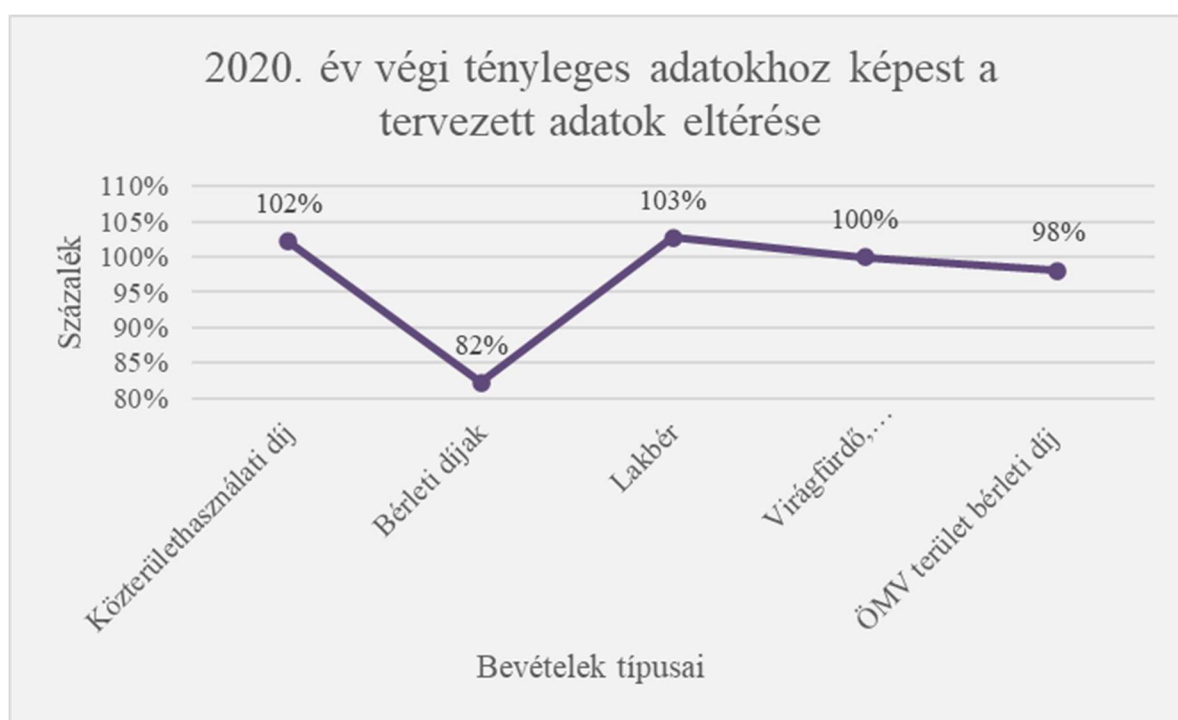
7. ábra: Kaposvár város 2019. év végi tényleges adatokhoz képest a tervezett adatok eltérése az egyéb sajátos bevételek esetében

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

A fent látható diagramon Kaposvár város 2019. évi egyéb sajátos bevételeinek alakulását láthatjuk. Ahogyan a vonal jelölőkkel ábra mutatja, 2019 évben az egyéb sajátos bevételek közül az általam vizsgáltak esetében a Bérleti díjak tekintetében sikerült a legjobban meghatározni a terv adatokat, ugyanis ennél a bevétel típusnál 1%-os az eltérés a ténylegesen

befolyó bevételek és a tervezett bevételek között. Ezek a bérleti díjak tartalmazzák a város gondnoksága alá eső, illetőleg tulajdonát képező középületek bérbeadásából származó bevételeket. A legnagyobb eltérés a Közterület használati díjaknál fedezhető fel, ott ugyanis 29%-kal több lett a tényleges bevétel, mint a tervezett.

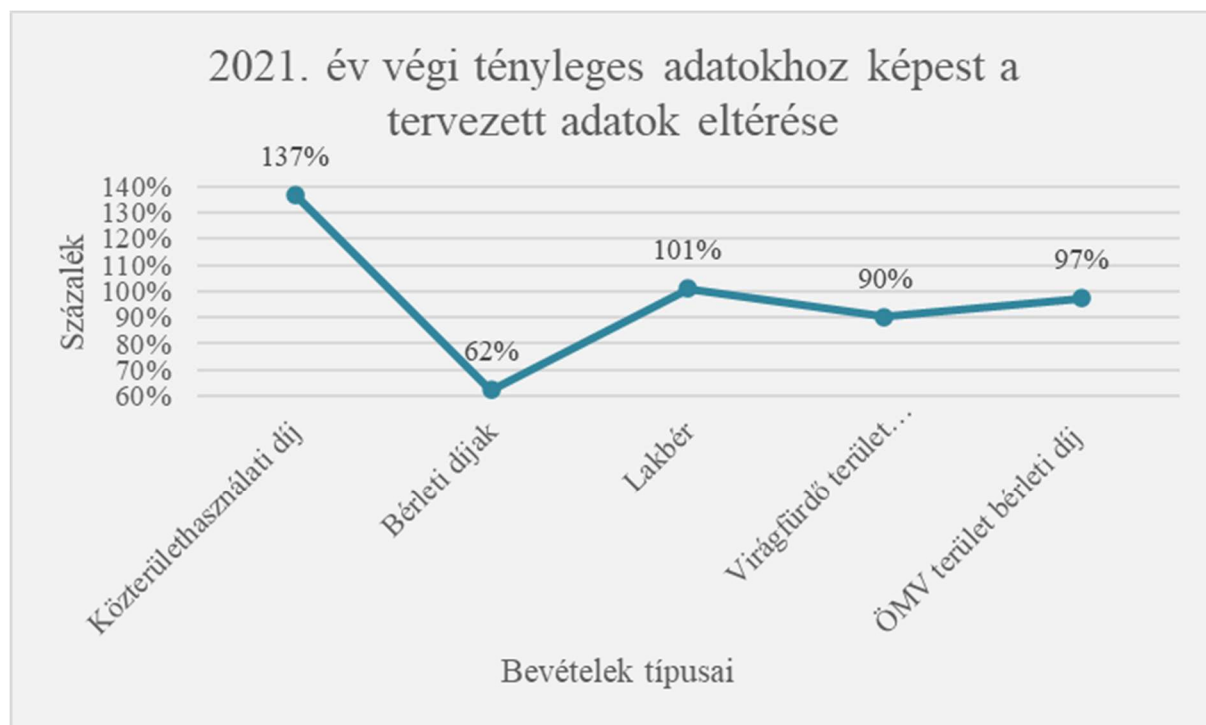
Amint az látható, minden szegmensnél közel áll a becsült érték az adott évben elért eredményhez, ami nem meglepő, hiszen a bérleti szerződések általában 1, vagy annál hosszabb ideig szólnak, természetesen ez alól is vannak kivételek. Az alul becslés oka, hogy a becsléskor csak a tényleges adatokról tudnak és a korábbi év tapasztalatai állnak ez mellé rendelkezésre, az év közbeni, esetlegesen újonnan felmerülő bérlések nem becsülhetők. Második kimagasló eredmény, amely 7%-kal lett túlbecsülve a lakbérékből származó bevételeket, ezeket az önkormányzatok tulajdonában lévő lakások és önkormányzati épületek lakhatásra való kiadásából származó bevételek, szintén, ahogyan a bérleti díjakhoz, ezek is jól becsülhetők a meglévő szerződések alapján.

8. ábra: Kaposvár város 2020. év végi tényleges adatokhoz képest a tervezett adatok eltérése az egyéb sajátos bevételek esetében

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

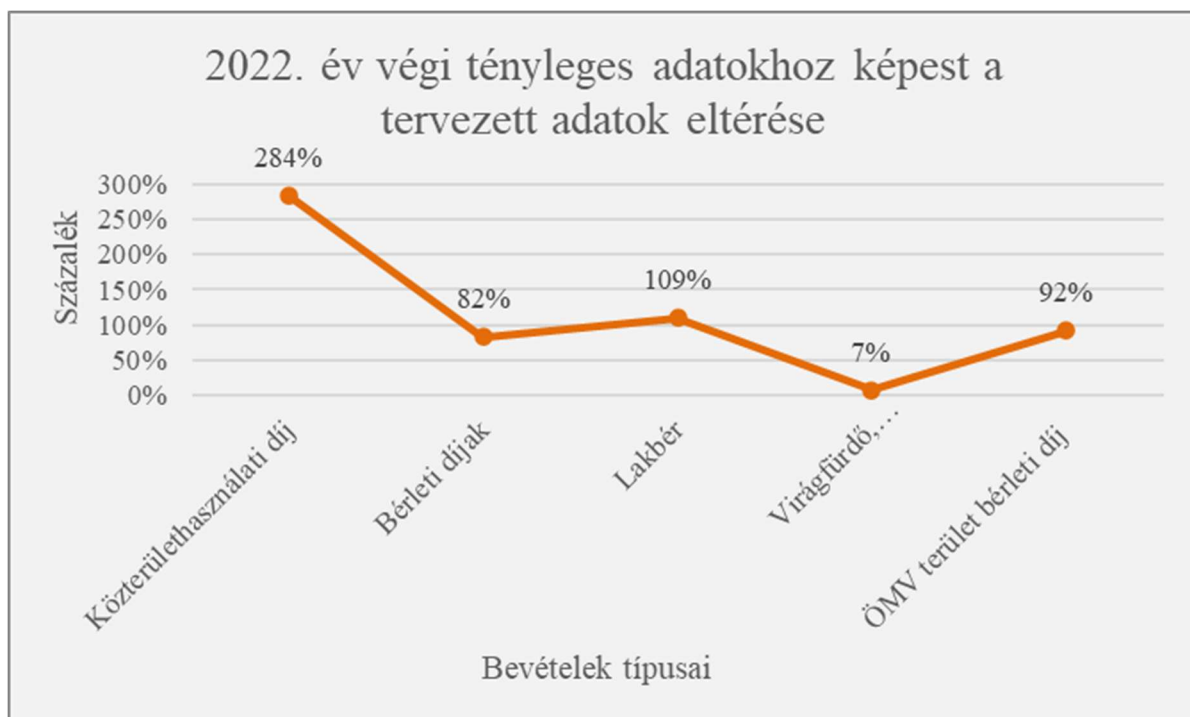
8. ábrán a 2020-as évben lévő tervezett és tényleges adatok mértékét vizsgáltam szintén százalékos formában. 2020-ban a bérleti díjakat nagyon túlbecsülték (82%-os hasonlóság), ez a legkiemelkedőbb adat is az ábrán. Ez az eltérés 18%-os túltervezést jelent. Ezt az egy bevétel típustól eltekintve a többit szinte majdnem pontosan sikerült megbecsülni. Egy esetben a Virágfürdő bevételeit tekintve teljes mértékben megegyezett a becstelt bevételek száma a tényleges bevételhez képest. Ennek oka lehetett, hogy ebben az évben már volt viszonyítási alapjuk a 2019-ben bekövetkező világválsághoz képest a fürdő kihasználtságának tekintetében.

9. ábra: Kaposvár város 2021. év végi tényleges adatokhoz képest a tervezett adatok eltérése az egyéb sajátos bevételek esetében

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

A 9. ábrán két nagyobb eltérés is látható. Az első a közterület használati díjak tekintetében, melynél több lett a bevételünk a tervezetthez képest, amely százalékosan 37%-kal jelentett több bevételt az Önkormányzatnak. A második viszont sajnos negatív irányban tért el (38%-kal), melynek oka lehetett, hogy többen visszaadták a kibérelt helyiségeket a veszélyhelyzet hatásaként. Sok vállalkozás megszűnt, becsődölt ebben az évben. A Lakbérből és az ÖMV terület bérletéből származó bevételeket 5%-os eltérésen belül sikerült eltalálni a becstelt adatok és a tényleges adatok viszonyában. A Virágfürdő bevételeknél látható még egy 10 %-os túlbecslés a bevételeknél.

10. ábra: Kaposvár város 2022. év végi tényleges adatokhoz képest a tervezett adatok eltérése az egyéb sajátos bevételek esetében

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

A 10. ábrán már nagyon durván eltérő adatok láthatóak. Az idő előrehaladtával egyre drasztikusabb eltérések figyelhetők meg a becült értékek és a tényleges befolyó összegek között. Ennek oka lehet a Kaposvári Önkormányzat felkészületlensége is, vagy akár váratlan helyzetek.

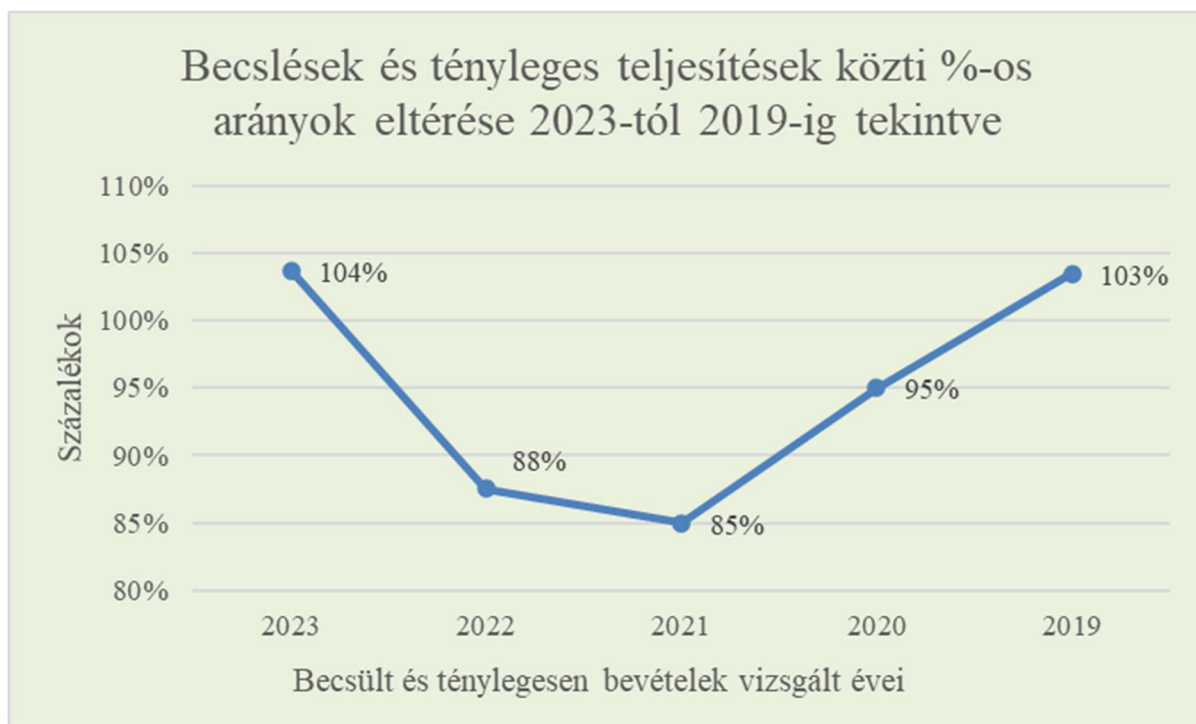
A legkiemelkedőbb eltérés a Közterület használati díjaknál fedezhető fel ebben az évben is. Itt a becült bevételt 184%-kal meghaladta a tényleges bevétel. Ennek lehetett oka, hogy több lett az építkezés a városban, melyhez szükség volt közterület használatára, kibérlésére. A második drasztikus eltérés a Virágfürdő bevételeknél látható, ennek a csökkenésnek oka ismeretlen. A korábbi évekhez képest, ahol körülbelül minden évben 45.000 E Ft-os bevételekkel számoltak, az 2022-ben lecsökkent kb. 3.000 E Ft-ra. A Bérleti díjakat ebben az évben is sikerült túlbecsülni, mint a korábbi években. A másik két adatunk a Lakbérből származó bevételek és az ÖMV terület bérléséből származó bevételünk 10%-os eltérésen belül maradtak.

11. ábra: Kaposvár város 2023. év végi tényleges adatokhoz képest a tervezett adatok eltérése az egyéb sajátos bevételek esetében

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

Az éves szinten vizsgáló ábráink utolsójához érkeztünk, amely a 11. ábra. A 2023-as évben egyik adatot sem becsülték alul. A vizsgált bevételek tekintetében ötből négy adatot túlszárnyalt a tényleges bevétel a becsült számokhoz képest. Egyetlen egy esetben sikerült tökéletesen eltalálni a becsült számokkal a tényleges bevételeket, ez pedig a Lakbér bevételeknél történt, melynek oka lehet, hogy ebben az évben nem volt seb bérleti díj emelés és el sem hagyták ezeket a lakásokat, amelyek ugye üres állapotukban nem hoznának bevételt. A Virágfürdő bevételeit 2023-ra majdnem tökéletesen sikerült felbecsülni, itt 1%-os több bevétel keletkezett. A bérleti díjakat az öt év tekintetében 2023-ban sikerült először alul becsülni a tényleges adatokhoz képest és csak alig 6%-kal, ami komoly változás az eddigi évekhez képest. A Közterület használati díj becslését ebben az évben is meghaladta a tényleges bevételek száma (28%-kal). Az ÖMV terület használati díj és a Bérleti díjak tényleges adatainak, magasabb számának az lehetett az oka, hogy ebben az évben már történt bérleti díj emelés is, mellyel valószínűleg nem kalkuláltak a becsléskor.

12. ábra: Kaposvár város év végi tényleges adatokhoz képest a tervezett adatok eltérése az egyéb sajátos bevételek tekintetében 2023-tól 2019-ig

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

Mint az látható az ábrán az öt évből három évben sikerül 5%-os eltéréssel ugyan, de elég közel kerülnie a becsült és tényleges adatoknak egymáshoz. Ebből két évben (2023 és 2019) meghaladták a becsléseket a tényleges bevételek, ez szerencsésen pozitív eltérést jelentett az Önkormányzatnak, nem úgy, mint a többi három év. 2022 és 2020 között vélhetőleg a koronavírus okozta veszélyhelyzet zavarhatott így be a Kaposvári Önkormányzat bevételeibe. Ez lehetet annak köszönhető is, hogy az Önkormányzat elbízta magát a bevételei tekintetében és nagyot álmodott. De lehet az is az oka, hogy túl sok nem várt esemény következtében drasztikusan alacsony forgalmat generáltak például a bérleti díjak tekintetében. Azoknál az adatoknál elképesztő eltérések fedezhetőek fel, a legalacsonyabb 38%-os eltérés volt a becsült és a ténylegesen befolyó összegek között, ami főleg annak tekintetében, hogy egyik fő bevételi forrása az önkormányzatnak komoly bevétel kiesést jelent.

3.2.2. Egyéb sajátos bevételek 2023-ban

13. ábra: Kaposvár város 2023. évi egyéb sajátos bevételeinek alakulása

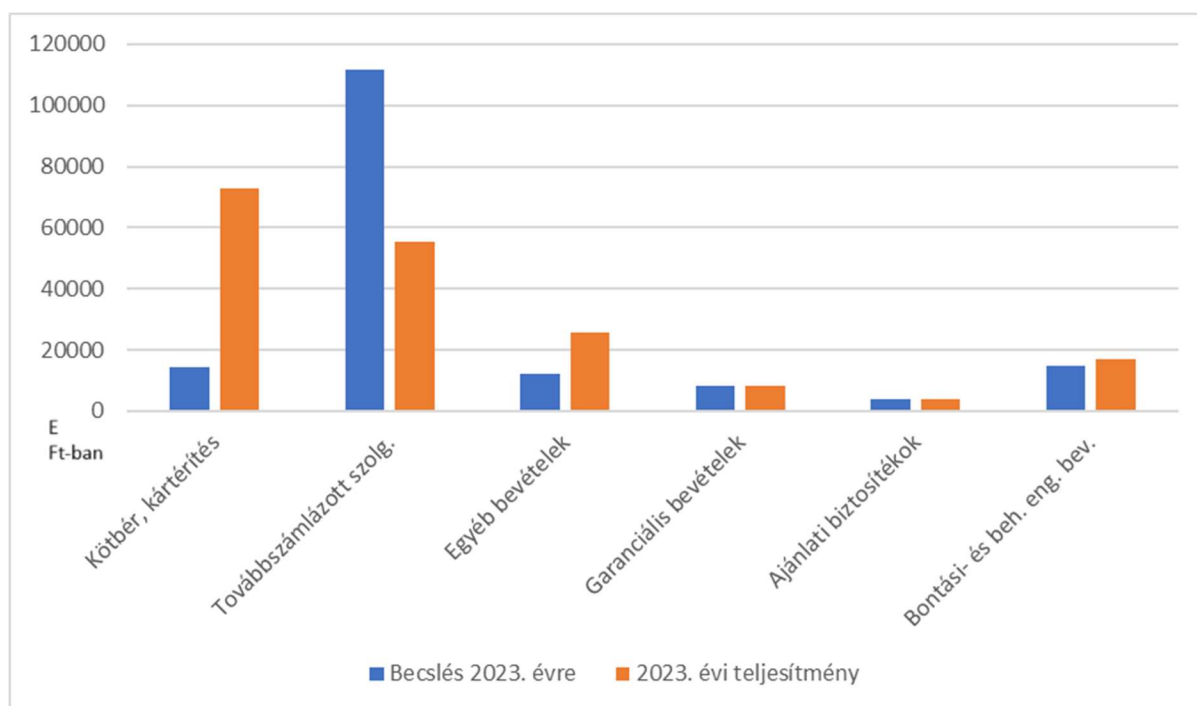
Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

A fent látható diagramon Kaposvár város 2023. évi egyéb sajátos bevételeinek alakulását láthatjuk E Ft-ban megadva. Ahogyan az oszlop diagram mutatja, 2023 évben az egyéb sajátos bevételek elsősorban a parkolási díjakból származtak, másodsorban pedig a bérleti díjakból. Ezek a bérleti díjak tartalmazzák a város gondnoksága alá eső, illetőleg tulajdonát képező középületek bérbeadásából származó bevételeket. A közterület használati díj, a környezetvédelmi bírságokból származó bevételek, illetve az építési jellegű- és megszűnés utáni hozamok csak kis részét képezik az éves bevételek e szegmensének. Amint az látható, minden szegmensnél közel áll a becsült érték az adott évben elért eredményhez, ami nem meglepő, hiszen a bérleti szerződések általában 1, vagy annál hosszabb ideig szólnak, természetesen ez alól is vannak kivételek. Az alábecslés hátterében az állhat, hogy a becsléskor csak a rendelkezésre álló adatok és tapasztalatok állnak rendelkezésre, az év közbeni, esetlegesen újonnan felmerülő bérletek nem becsülhetőek. Fontos kiemelni még a lakbérékből származó bevételeket, ezeket az önkormányzatok tulajdonában lévő lakások és önkormányzati épületek lakhatásra való kiadásából származó bevételek, szintén, ahogyan a bérleti díjakhoz, ezek is jól becsülhetőek a meglévő szerződések alapján.

Az eredmény jelen értékei tartalmazzák az ÁFA-t, melyet természetesen az önkormányzatoknak is meg kell fizetniük bevételeik után. Összesen átlagosan 6,3%-os többletet könyvelhetett el a város a becsült értékekhez képest, természetesen ez nagyon jó, hiszen a bevétel meghaladta az elvárt szintet. A megfizetett ÁFA után ez mindösszesen 1.002.108 e Ft egyéb sajátos bevételt jelentett.

3.2.3. Működési célú bevételek

A működési célú bevételek közé soroljuk kötbéreket, továbbszámlázott szolgáltatásokat, kártérítéseket (a biztosító általi kártérítéseket is), bontási- és behajtási engedélyek bevételeit, ajánlati biztosítékokat. Mivel ezek nehezen becsülhető, sokszor előre nehezen kikövetkeztethető bevételek, így itt is elsősorban az előző évek tapasztalataira, illetőleg, a már előre látható, esetleg még előző évhez köthető, de már nem oda tartozó bevételeket veszik figyelembe. A működési célú bevételekhez sorolunk még több, kisebb volumenű bevételt is (pl.: köztemetés), ezeket együttesen egyéb bevételnek számítják.

14. ábra: Kaposvár város 2023. évi egyéb sajátos bevételeinek alakulása

Forrás: Saját szerkesztés Kaposvár város nyilvánosságra hozott adatai alapján

Az ábrán jól látszik a kalkuláció nehézsége, az előző diagramhoz képest szemmel láthatóan nagyobb eltérések keletkeztek a becsült, illetve az elért bevételek alakulását illetően. A legnagyobb különbséget rögtön az első két adatnál érzékelhetjük, miszerint előbbinél a becslés jóval alul, míg utóbbinál felülbecsülte a lehetséges bevételt. Ez természetesen belátható annak a ténynek, hogy ezek a leginkább érintettek az előre beláthatatlan események között. A kötbér és kártérítéseknél a legjelentősebb a különbség, több, mint 50.000 e Ft. Összességében a működési célú bevételek 182.886 e Ft bevételt jelentett az önkormányzatnak mely az ÁFA megfizetése után 168.467 e Ft. Ez a becslésekhez képest átlagosan 13,4%-os többletet jelentett, vagyis kijelenthetjük, hogy a becslés itt is sikeres volt.

4. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

4.1. Következtetések

Arra a következtetésre jutottam, hogy nehéz tervezni a helyi önkormányzatoknak, mivel egy-egy törvény módosítással, vagy helyi rendelet módosítással több milliárdos eltérések is keletkezhetnek a tervezett és a végül tényleges számokhoz képest. Nehéz úgy kalkulálni a bevételekkel, hogy az állam, mint felsőbb szerv rákényszeríti a helyi önkormányzatokat a kötelező változásokkal, mint például a háziorvosi rendelők állami kézbe való vételét. Nem élhetnek ellenkezéssel, vagy szegmens váltással, mint a vállalkozások. Azonban olyan szempontból jobb az állami rendszerén belül lenni, hogy ezek a változások általában már előbb elkezdenek szájról szájra terjedni, mivel hosszas megvitatások és döntéshozók sorának bele kell egyeznie ezekbe a változtatásokba, újításokba. Ennek köszönhetően mondhatni időben feltudnak ezekre készülni.

Szerintem remek dolog, hogy van az önkormányzatnak Letét számlája, amelyre gyűjtheti ezeket a „biztonság esetére” szóló pénzüsszegeket. Jó, hogy van egy ilyen fajta „B” tervük, mint a Jó teljesítés tekintetében, mint a pályázati pénz értelmében.

4.2. Javaslatok

A Kaposvári MJV Önkormányzat tervezését nézve elmondható, hogy az általam vizsgált három év tekintetében, melynél az Egyéb Működésű célú bevételeket vettem figyelembe (melynek oka, hogy a bérleti díjakra munkámból kifolyólag rálátok) az Önkormányzat vagy kisebb kb. tízen milliós összegekkel meghaladta a tervezett bevételeket, vagy drasztikusan alul becsülte azokat, melyek több mint duplája lett a tervezett számokhoz képest. Ennek következtében úgy gondolom, hogy egy kicsit jobb odafigyeléssel közelebb kerülnének a tervezett előirányzatok és a tényleges költségvetések összegei.

5. ÖSSZEFOGLALÁS

Bevezetőmben olvasható, hogy államháztartásra szakosodtam, mert levelező szakon csak ez volt elérhető, ebből kifolyólag választottam államháztartással és nem vállalkozással kapcsolatos záró dolgozati témát. A gyakorlati helyemnek az akkori lakcímemhez legközelebb eső olyan önkormányzatot választottam, amelynél van pénzügyi osztály is, ez a Jutai Közös Önkormányzati Hivatal volt. Célom a záró dolgozatommal az volt, hogy a bevételek tervezését vizsgáljam meg, főként a nem lakás célú bérlemények tekintetében, hogy ezek mennyire sikeresek. Főbb témaköreim a Kaposvári Önkormányzat Közgyűlési anyagai 3 alkalom tekintetében (2024. február 15-ei, 2023. január 27-ei és a 2022. január 27-ei anyagokból), Laband Pál gondolatai az önkormányzatok tekintetében, az önkormányzatok tervezési módszerei, a számlázás szabályai és a számvitel fogalma. A Kaposvári Önkormányzatnál lévő munkám, amely 2022.06.01. napjától dolgozom mostanra ár Vagyongazdálkodási ügyintézőként. A legfőbb feladataim a nem lakáscélú ingatlanokkal kapcsolatos számlák kiállítása, a közterület szerződések megírása, díjának megfizettetése, illetve én kezelem az Önkormányzat Letéti számláját.

Első fejezetemben javarészt az önkormányzatokról alkotott nézeteket fejtegetem, annak átalakulását, ebből következő hatásait és jogi hátterét. Főként Laband Pál gondolatairól írok és arról, hogy szerintem más gondolkodók hogyan látták az önkormányzat szerepét világunkban, illetve a központosítás veszélyeire és előnyeire hívják fel a figyelmünket. Az országgyűlésben lévő miniszterelnök és képviselők szerepére és hatalmi viszonyaik mértékére, azok túl nagy eltérése miatt kialakuló veszélyére.

A második fejezetben egy aprócska kitérőt teszek a Kormány legfőbb feladatára a rendeletalkotásra, hogy a meghozott rendeletmódosítás nem mehet szembe a törvényekkel. Törvényt alkotni hazánkban csak a Kormánynak van joga, a többi alsóbbrendű szerv csak a saját hatáskörükben rendeleteket hozhatnak és azokat is csak a saját hatáskörükben és ellátandó feladataikkal kapcsolatosan.

A harmadik fejezetem ismét egy kisebb rész, amely az államháztartásról szól, amely egy centrális irányítású rendszer. Az államháztartáson belül az ország bevételei és kiadásai szerepelnek. Richard A. Musgrave meglátása szerint három csoportra osztható egy ország tevékenysége, amely az allokáció, a redisztribúció és a stabilizáció. Az államháztartás jogi rendeletei a Központi és az Önkormányzati alrendszerekre is vonatkozik gazdasági tekintetben. Az államháztartás egy ország gazdálkodásának felépítése, amely tartalmazza azokat a

feladatokat, amelyekkel bevételt generál és azokat a fennálló költségekre elosztja. Ezek mellett még írok az államháztartás rendszeréről, az államháztartás kiadási és bevételi oldalainak sajátosságairól.

Negyedik fejezetem az önkormányzatokról szól, amely a helyi településeken önállóan működő, saját maguk döntéshozói (már persze hatáskörükön belül). Feladataik, hogy a helyi településekért felelnek, önállóan rendezniük kell a hozzájuk tartozó közügyekben és feladatokban legyenek azok akár kötelezőek vagy szabadon választottak. Ezek felsorolva és szabályozva a törvények által vannak, melyek az Alaptörvényben és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben megtalálhatóak. A helyi önkormányzatoknak két pénztípusát különböztetjük meg, mely szintén törvénybe van iktatva, az egyik a törzsvagyton a másik az üzleti pénz. A törzsvagyton csak a meghatározott célokra használható fel. Az üzleti pénzüknek nincs korlátja, ezekkel a pénzekkel szabadon gazdálkodhatnak, azonban ezekkel is csak úgy rendelkezhetnek, hogy az önkormányzatukra valamilyen kedvező hatást kell gyakorolniuk. Kitérek kicsit a tervezésre is, amely legegyszerűbb fogalommagyarázata a költségvetés-készítés. A tervezés hosszú távra szól. Az önkormányzatok tervezési munkáinak törvényi ismérveit és meghatározó szabályait szintén törvények és kormányrendeletek határozzák meg. A tervezéssel kapcsolatos rendeleteket a 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény, azaz a 2011. évi CLXXXIX. törvény írja elő. A Kaposvári Önkormányzat 2023. december 31-ei adatai alapján az itt dolgozók létszáma 180 fő. A munkavállalók a munkavégzésük tekintetében három csoportba sorolhatók, melyből az első a Közszolgálati jogviszonyban lévő dolgozók. Ezek a személyek a Köztisztviselők (149 fő) és az Ügykezelők (26 fő). A harmadik csoportba tartozók a Munkaviszonyban lévő személyek, akik az Önkormányzatunk „fizikai” állományába tartozó dolgozóink (39 fő).

Az ötödik fejezetemben az elmúlt három évben év elején a Kaposvári MJV Önkormányzat által benyújtott közgyűlési anyagok olvashatóak a bevételek tekintetében. Ebben a fejezetben szakaszonként készítettem egy ábrát is, ami jól mutatja az előző év tényleges adatait, az előző évben tervezett adatokat és az azt követő év tényleges adatait. Az Önkormányzat általában nagyon túlbecsüli a különböző bevételeit, illetve az előirányzatait határozza meg túl magasra. Kölcsön visszatérítésüket 2023-ban 928,3 millió Ft-tal, 2022-ben 1.183 millió Ft-tal és 2021-ben 4.068,9 millió Ft-tal többet becsültek. A Takáts Gyula Vármegyei Könyvtárnál és a Rippl-Rónai Vármegyei Múzeumnál kivétel nélkül minden évben emelkedésre számítanak az az eladott jegyek, belépődíjak és olvasójegyek számában. Régészeti bevételük 2021 évben volt

utoljára magasabb bevétel tervezve 34 millió Ft-tal, ezt követő 2022-es évben 31,7 millió Ft-tal és 2023-ban 53,2 millió Ft-tal csökkenést terveztek.

Hatodik fejezetem ismét egy aprócska kitérő, de itt a költségvetési szerződések irányába evezünk. A Ptk. 2013. évi V. törvény 6:2 § (1) bekezdése szerint kötelezettség elsősorban szerződéskötésből fakadhat, magát a szerződés keretét a Ptk. 6:58 §-a határozza meg. A szerződés a benne szereplők kölcsönös és egyező jognyilatkozata. A Polgári törvénykönyv csak a polgári jogi megegyezés meghatározására terjed ki és annak árujellegű birtoki jogviszonyait szabályozza. Két típust különböztetünk meg a közigazgatásban a polgári jog és a közigazgatási szerződéseket. Míg az első eladás, vétel, felhatalmazásra van használva, addig a másik közfeladat-ellátására szóló munkaszerződések.

Hetedik, de nem utolsó fejezetem a számlák kiállításáról, elemeiről szól. A számlák legfőbb elemei a dátumok, melyből több is van egy számlán. Van a teljesítési dátum, az Áfa teljesítési dátum a fizetési határidő és a kiállítás napja. Abban az esetben, ha a teljesítés időpontja megegyezik a fizetés határidejével, akkor kötelező feltüntetni a fizetési határidőt, de alapvetően nem kötelező eleme a számlán. Az áfa teljesítés napja határozza meg az áfa kötelezettség időpontját. A szakmai teljesítés napja pedig nem összekeverendő az áfa teljesítés dátumával. Ebben a fejezetben idézek az Áfa törvény 58. §-ból. Szó esik még az előlegről, amely Áfa tekintetében a teljesítés előtt megfizetendő előre meghatározott pénzösszeg, amely később az aktuális ügybe később beszámításra kerül. Az önkormányzati szférában bánatpénzként ismert ajánlati biztosíték ugyan úgy előleg, de csak akkor, ha a pályázó megnyerte az aktuális pályázatot. Ezt a bánatpénz minden pályázónak kötelessége megfizetni előre, azonban azoknak, akik nem nyertek el pályázatot visszajár a befizetett összeg.

Utolsó irodalmi áttekintésemből fakadó fejezetem a számvitelről szól. A számvitel a gazdálkodó vállalkozások működtetését bemutató információs rendszer. Ennek a rendszernek a legfontosabb tevékenységeinek egyike, hogy a gazdálkodó cégeknél bekövetkezett gazdasági eseményeket megfigyeli, kalkulálja, és végül feljegyzí azokat. Ezek elvégzésre azért van szükség, mert a Számviteli törvény előírja. A számvitel az információ adásának vételének eszköze. A gazdaság szereplőinek igénye van arra, hogy a többi résztvevőről törvényes úton korrekt és hiteles információt tudjanak szerezni.

A dolgozatomhoz kétféle kutatási módszert is alkalmaztam, készítettem kvalitatív és kvantitatív kutatást is. A kvalitatív kutatásomnál két munkatársamnak tettem fel 5-5 kérdést munkájukkal kapcsolatban, melyekből ugye szöveges eredményeket nyertem ki. A kvantitatív kutatásomnál pedig számszerűsített adatokat nyertem, ahol a Kaposvári Önkormányzat becsült

bevételeit hasonlítottam össze a tényleges bevételekkel, hogy ezeket milyen százalékos arányban sikerült jól megtervezniük.

Összességében azt gondolom, hogy szörnyen nehéz lehet megbecsülni egy ekkora város tekintetében, hogy milyen bevételekkel vagy akár kiadásokkal tervezhet egy önkormányzat. A célom úgy gondolom sikeresen elértem, hogy betudtam mutatni a becsült/tervezett bevételek és a tényleges bevételek közötti eltérés milyen nagymértékben eltér. Az általam készített ábrákra nézve az éveket figyelembe véve reméljük, hogy a túlságosan is nagymértékű tervezett adatok eltérésének oka lehet a veszélyhelyzet bekövetkezte és annak több évig tartó elhúzódása, a gazdasági helyzetre meg pláne kitartó hatásai.

FELHASZNÁLT IRODALMAK

Könyvek, Tudományos folyóiratok:

1. Ereky István (2020): Közigazgatás és önkormányzat, Budapest: Ludovika egyetemi kiadó
2. Dr. Almásy Gyula, Dr. Bartha Zsuzsanna, Dr. Borbás Beatrix, Dr. Boros Anita, Dr. Cserny Ákos, Dr. Csuth Sándor, Farkas Krisztina, Farkas Péter, Dr. Hazafi Zoltán, Hegedűs Tamás, Dr. Horváth Attila, Juhász Lilla Mária, Dr. Kádár Krisztián, Kántor Zoltán, Dr. Kukorelli István, Dr. Lantos Ottó, Dr. Müller György, Dr. Nemeslaki András, Dr. Péterfalvi Attila, Dr. Rupp Zoltán, Dr. Szalai András, Dr. Torma András, Dr. Tóth Norbert, Dr. Tózsza István, Dr. Török Tamás, Zala Mihály, Dr. Zombor Ferenc (2022): Közigazgatási Alapvizsga, Budapest: Nemzeti Közszerológati Egyetem kiadó
3. Halász Zsolt, Klicsu László (2023): Költségvetési jog, Budapest: Wolters Kluwer Hungary Kft. kiadó
4. Balogh László (1999): Pénzügytan, Budapest: Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Pénzügyi Intézet
5. Lentner Csaba (2019): Önkormányzati pénz- és vagyongazdálkodás, Budapest: Dialóg campus kiadó
6. Sisa Krisztina, Dr. Veress Attila (2014): Felmérés a települési önkormányzatok tervezési módszereiről, Statisztikai szemle: 92. évfolyam 5. szám
7. Seereiner Imre Alfonz: A közigazgatási szerződések (2021) Nemzeti Közszerológati Egyetem, Budapest

Internetes források:

8. Kormányportál, A Magyar Állam (2011). A költségvetés, Önkormányzatiság Magyarországon. (Letöltés dátuma: 2023.03.14.) Forrás: <https://2010-2014.kormany.hu/hu/mo/>
9. MERSZ.hu: Benczes István, Kutasi Gábor (2016): Költségvetési pénzügyek. Budapest: Akadémiai Kiadó. (Letöltve: 2024.04.28.) Forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/dj177kp_6/#dj177kp_6
10. Kaposvár Megyei Jogú Város Hivatalos Ügyeinek Weboldala; Beszámoló a Polgármesteri Hivatal 2023. évi tevékenységéről; Kelt.: Kaposvár, 2024.01.31. <https://kph.kaposvar.hu/eloterjesztesek/et20240215/documents/18.pdf>

11. Kaposvár Megyei Jogú Város Hivatalos Ügyeinek Weboldala: 2024.02.15-ei Ülésére; Előterjesztés Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2024. évi költségvetési rendelete megalkotásáról és a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény végrehajtásáról szóló 26/2012. (IV.27.) önkormányzati rendelet módosításáról Kelt.: Kaposvár, 2024.01.29.; Forrás: <https://kph.kaposvar.hu/eloterjesztesek/et20240215/documents/03.pdf>
12. Kaposvár Megyei Jogú Város Hivatalos Ügyeinek Weboldala: 2023.01.27-ei Ülésére; Előterjesztés Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2023. évi költségvetési rendelete megalkotásáról és a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény végrehajtásáról szóló 26/2012.(IV.27.) önkormányzati rendelet módosításáról; Kelt.: Kaposvár, 2023.01.16.; Forrás: <https://kph.kaposvar.hu/eloterjesztesek/et20230127/documents/01.pdf>
13. Kaposvár Megyei Jogú Város Hivatalos Ügyeinek Weboldala: 2022.01.27-ei Ülésére; Előterjesztés Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2022. évi költségvetéséről; Kelt.: Kaposvár, 2022.01.14.; Forrás: <https://kph.kaposvar.hu/eloterjesztesek/et20220127/documents/01.pdf>
14. MERSZ.hu: Farkas Alexandra (2019, Budapest). Az áfa kötelezettség keletkezésének időpontja és a teljesítés helye. Wolters Kluwer Hungary Kft. (Letöltve: 2023.06.08.) Forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/YOV1741_18_p8/#YOV1741_18_p8
15. MERSZ.hu: Boros Anita, Juhász Péter, Lantos Ottó, Tátrai Tünde. 2019. A közbeszerzés alapjai. Budapest: Wolters Kluwer Kft. (Letöltve: 2023. 12. 03.) Forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/YOV1470_2_p1/#YOV1470_2_p1
16. Adó.hu, Dr. Németh Szilvia (2022). Az Áfa tv. 58. § alá tartozó ügyletek kezelése (II. rész) Forrás: <https://ado.hu/ado/az-afa-tv-58-%C2%A7-ala-tartozo-ugyletek-kezelese-ii-resz/>
17. Magyarország törvényeiből: Magyarország törvényeiből: 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 58. §-a Forrás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700127.tv>
18. MERSZ.hu: Ormos M. (2018). Számvitel. Budapest: Akadémiai Kiadó. (Letöltve: 2023. 03. 15.) Forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/m385szvit_2_p15#m385szvit_2_p15